

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an . . . . . 4 coroane.
 Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
 se primesc în biroul administrației (strad
 Poplăcii nr. 15).
 Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani,
 a treia-ora 10 bani: și timbru de 60 bani.

O școală românească.

S'a întemeiat o nouă școală românească, dar' nu pe la noi, ci acolo unde nici-când n'a fost școală cu limba românească, ci numai străină, și unde totuși s'a susținut limba și naționalitatea română, — la frații noștri din *Istria*.

Și aci șă ne oprim puțin. Să ne dăm seamă până unde răsună limba dulce și străbună — cum a zis poetul — limba românească? Până unde se întinde românescul neam al nostru?

În răsăritul Europei nici un neam dintre cele mai mici nu e așa de lățit prin mai multe țări, ca neamul românesc. Trunchiul de frunte se află pe pământul vechei Dacii, unde a fost așezat de împăratul Traian. Aici în jurul Carpaților, în România liberă, în Ardeal, în Bănat își celelalte părți ale Ungariei, apoi în Bucovina și în mai îndepărtata Basarabia de sub jug muscănesc, locuiesc Românii în o masă (grămadă) mare, numai puțin întrerupți de neamuri străine.

Altă grupă de Români destul de mare se află în Peninsula-Balcanică, în Macedonia și până în Grecia. Acești Români au fost și sunt amenințați mai cu seamă de Greci și Bulgari, dar' tăria lor națională, cu ajutorul căreia și-au păstrat naționalitatea și limba strămoșească, acum a căpătat un nou și puternic razim: *școalele române*, de cari Românii din Macedonia au mai multe întemeiate

A treia grupă de Români sunt cei din Istria, o țărișoară în partea de mează-

zi-apus a monarhiei noastre, locuită de Slavi și Italiani. Printre aceste neamuri au trăit veacuri de-a rândul un număr oare-care de Români, cari și-au păstrat limba, cari au rămas până azi Români, ear' azi ei au căpătat o nouă putere *școală românească*.

Școala nu s'a întemeiat de privați, ci întemeierea ei s'a hotărât în dieta provincială a Istriei, la stăruința cu deosebire a Italianilor. Între ei mai cu seamă s'a luptat deputatul *Scampicchio*, care a făcut propunerea pentru întemeierea școlii, ear' în ședința din 10 August c. a ținut o frumoasă vorbire despre Românii din Istria.

Eată ce a zis între altele acest vrednic prieten al Românilor:

Românii din Istria locuiesc în două ținuturi deosebite. Cei mai numeroși sânt cei din *Istria subalpină* și locuiesc în șese sate sub *Monte Maggiore*. Cei alții își au cuibul în satul *Jeiane* (pronunțat de ei: *Jejănu*) în *Istria muntoasă*. Eu voi trata astăzi numai despre cei dintâi, cari ocupă teritoriul dela piciorul lui *Monte Maggiore*, cunoscuți în de comun sub numele de *Românii din Val d'Arsa*, — fiindcă sânt mai numeroși și fiindcă am avut ocaziune să-i cunosc din apropiere, să le studiez comunele, să constatez în persoană *posibilitatea de a înființa prin ei o școală română*.

Despre originea Românilor din Istria nu există notițe istorice sigure. Se poate într'altelă fără ori-ce hesitare combate părerea exprimată de *Drul Laginja* în ședința din 3 Octomvrie 1888, care fără umbră de basă, cu îndătinarea-i îndrăzneată s'a iscusit de a-i judeca, că *sânt de Dumnezeu știe ce naționalitate de dinaintea legiunilor romane de origine latină*. Deja faptul, că Românii din Istria vorbesc o limbă

comună celorlalți Români, cari locuiesc în țări atât de depărtate, arată că ei nu sânt autochtoni, că nu se derivă din romanisarea țării noastre. După studiile făcute în anii din urmă e clar, că Românii au venit în Istria ca coloniști din valea de jos a Dunării, în secolul al XIV-lea.

Pentru cel-ce se interesează de limba vorbită de *Românii din Istria*, trebuie să amintim înainte de toate, că cunoaștem trei dialecte deosebite române: pe cel *daco-român* vorbit în România, Transilvania, Banat și în Bucovina; pe cel *macedo-român* (rom. meridional) propriu Românilor din Macedonia, din Grecia și din Albania; și în fine pe cel *istro-român* (rom. occidental) întrebuițat în Istria subalpină în șese sate și în Istria alpină, la *Jejănu*.

Românii din *Val d'Arsa* numesc pe Dumnezeu — *Domnu*; apoi în salutare zic: *Domnu cu voi, Domnu cu tire*; spun *rugă* = a se ruga, *basserica* = biserică, *dracu, vipt, vir* = vin, *veriss* = venin, *lapte, carne, sare, pera* = pâinea, *lara* = lână, *avlatu* = aluatul, *zere* = țese, *cerne, macira* = măcina, *paste* = paște, *semira* = samăna, *lingura, ciaptir* = piepten, *turca* de tors, *frassir* = frasin, *cadera* = căldărea, *secure, spiru* = spinul, *gaglira* = găina, *capra, bou, callu, pira* = oaia, *passere, mugliera* = muieră, *nunze* = nuntă, *sora, socru, oste* = oaste, *limba nostra* și altele.

E sigur că, precum în toate dialectele așa și în cel *istro-român* s'au amestecat elemente eterogene, înrudite, italiene — și străine, slave. Dar' atari influențe pot schimba întru-câtva curățenia limbii, nu-i pot însă nimici caracterul. Cu toate-că mai bine de cinci secole se află Românii din Istria separați de conaționalii lor, nu au școale, nici dascăli, nici preoți, trebuie deci în toate întâmplările lor și raporturile esterne să se folosească de o limbă străină: atât e de mare totuși puterea rezistenței latinității, — că scheletul dialectului a

FOIȚA.

Măiestrele portului seliștenesc.

Faptul laudabil ce l-a luat prețuita noastră *Foia Poporului*, anume de a face cunoscuți lumii românești pe toți măiestri și neguțătorii noștri, mă îndeamnă, ca tot prin ea să fac cunoscute pe cele mai *dibace măiestre* ale portului *seliștenesc*.

O fac aceasta fiindcă acest port a devenit în urma frumșetei, fineței și bogăției de motive românești, cel mai renumit port național al nostru. E frumos cu adevărat acest port! Și sânt vrednice măiestrele lui a fi cunoscute, precum însuși portul e cunoscut și admirat în un cerc foarte larg. *Regina României însa și și-a procurat un costum de acesta și în el s'a prezentat la cel*

mai de frunte bal al Curții regale din București.

Părțile principale ale portului seliștenesc sânt: *cămașa* (iee), *pachiolul* și *crătințele*. Farmecul acestui port constă în finețe și greutate de executare a cusăturilor și țesăturilor din el: Gustul estetic în alegerea și așezarea colorilor pentru aceste e de admirat.

Între multele dibace măiestre în cusătorie în primul loc se numără țeranca *Ana Jitian*, care pentru un costum făcut Reginei României a fost premiată cu un frumos și scump dar, și a fost chemată pe mai mult timp în București spre a instrua în cusătoria motivelor românești pe costume pe chiar elevele institutului *Elena Doamna* și pe alte persoane. D-sa pregătește fi (cămeși) de 10-50 fl. cu tot materialul dela dânsa.

Primele și singurele țesătoare în Seliște a delicatului pachiol, un voal de mătăasă de o suptirime și fineță de paiangen, sânt țerancele *Ana și Pa-*

raschiva Milea. Până acum vre-o câțiva ani pachiolele Seliștenecelor se pregăteau în Sibiu de-o unică măiastră sasă, căreia mii de florini îi aduce anual aceasta măiestrie. Numai după multe greutăți și cu mari cheltuieli și cu și mai mare istețime li-au succes acestor țerance a învăța acest ram de industrie foarte artistic și rentabil. Al acestor țerance este meritul că multele sute și mii de florini ai seliștenecelor, cari se cheltuiesc pe pachiole în fiecare an, să rămână aici în Seliște în mâni românești.

Un pachiol costă dela 5 fl. în sus; cu cât numărul firelor de aur întreșute este mai mare, cu atât și prețul e mai mare.

O mare și dibace măiastră în ale țesătoriei este și țeranca *Ana D. Muntean* (Nuța Gheorghăi). Ea este măiastra crătințelor, ștergarelor, fețelor de perine și a fețelor de mese, a celor mai frumoase.

rămas românească, cu asemănare bine accentuată limbii literare române. Că dialectul nu e așa de sărac în elemente proprii, o probează împrejurarea, că Românii din *Val d'Arsa* vorbesc și se înțeleg foarte ușor cu conașionali lor de prin alte ținuturi ale monarhiei: ce nu le succede locuitorilor din jurul ținutului de naționalitate slavă, cari nu înțeleg în deajuns dialectele vorbite în provinciile croate și ca să se înțeleagă cu preținșii lor conașionali trebuie să vorbească italienește.

Vrednicul deputat *Scampicchio* spune apoi că Românii din Istria între ei și în familiile lor numai limba românească, ba băieții până la 7—8 ani nu vorbesc decât numai românește, și multe dintre femeile lor nu cunosc altă limbă.

Numărul Românilor din Istria se zice că ar fi fost în vremile mai bătrâne la 100.000. Astăzi — după cât s'a putut constata, numărul lor se urcă cam la 4—5000 suflete.

În decursul a. 1899, un Român, stud. în fil., a vrut să facă o statistică a Românilor din *Val d'Arsa*, numărându-i din casă în casă. Lucrarea lui a dat următoarele rezultate: Lettai 281, Gradina 256, Grobnico 224, Berdo 800, Susquevizza, Villa nova, Jessenovic 1500, la un loc 3061; între cari natural nu sunt cuprinși cei din *Jeianu* (Jeiane).

O poporație de 3061 indivizi — locuitori ai unui ținut restrâns — da un contingent pentru o școală cu mai multe clase, care apoi trebuie să fie așezată la *Susquevizza*, care e centrul locurilor susnumite și are numărul mai mare de locuitori.

Mă adresez acum vouă onoraților colegi, căci apăr cauza celei mai nobile ginți, uitată într-o regiune puțin cunoscută, abandonată, părăsită de toți; de o ginte, care își are împreună cu noi originea în gloriile Romei; pe care deci trebuie să o asociem avantajelor drepturilor noastre cetățenești.

Eu sunt sigur, că voi toți în patriotismul vostru, din sentimentul frăției, în gândul de a lucra drept, veți afla impuls sigur de a vă da votul propunerii mele. (Foarte bine, bravo).

După prea frumoasa vorbire a deputatului *Scampicchio*, dieta provincială hotărăște:

1. »Consiliul școlar provincial e invitat să dispună asupra celor de lipsă, ca cât mai curând să fie deschisă la *Susquevizza-Frascati* o școală populară cu limba de învățământ

Recomandându-le publicului pe aceste măiestre, și aducându-le laude publice pentru hărnicia lor, încheiu zicându-le și pe aceasta cale atât acestor măiestre, cât și celorlalte încă multe și harnice măiestre din Seliște: minunăția portului seliștenesc constă în chindisiturile sale naționale, ferți-vă de introducerea cusăturilor străine, numite »brodării«, precum și de ori-și-cari alte înouri străine, căci prin introducerea acestora portul va fi numai »bătător la ochi« și perzându-și foarte mult din farmecul seu, nu numai că nu va mai fi admirat din partea tuturor în frumuseța sa originală, dar' îngreunează totodată cu mari cheltuieli zădarnice pe purtătorii acestui renumit costum.

Arghir.

română și cu cea germană ca materie obligată, spre păstrarea coloniei române, ce încă trăiește acolo“.

2. »Comitetul provincial e poftit să facă fără amânare practicile necesare popului«.

Așa s'a întâmplat votarea deschiderii unei școale române, pe seama fraților nostri din Istria.

Bulgaria și România.

Bulgaria trebuie să bată în retragere. Rusia, în care Bulgarii aveau nădejdea, că îi va sprigini, li-a dat să înțeleagă, că în ea se nu se razime și i-a sfătuit să dea României deplină satisfacție.

Aceasta nici nu se putea altcum, după cele ce s'au descoperit. Căci s'au aflat scrisori secrete, din cari se vede, că comitetul macedonean din *Sofia* hotărâse uciderea regelui *Carol*, care după credința lui *Saraffoff*, era cea mai mare pedecă în îndeplinirea planului, de-a alipi Macedonia și Dobrogea la Bulgaria.

În urma acesteia chiar și cei puțini din marea Europă civilizată, cari simpatizau cu Bulgarii, trebuie să se lapede acum de ei, ca de niște criminali de cea mai ordinară specie.

Oameni cari se ocupă cu ideea de a omori pe *Regele Carol*, pe binefăcătorul lor, pe mântuitorul lor, nu simpatii merită, ci scoaterea lor din Europa, și așezarea lor prin sălbătăcii, între animale răpitoare, ca să se sfășie reciproc.

La început nici nu se credea svoul în România; acum însă, după ce faptul nu mai poate fi tras la îndoială, fiindcă există scrisoarea originală și autentică a șefului de bandiți *Saraffoff*, o indignare de nedescris a cuprins toate păturile sociale din România, dela un capăt de țeară până la celalalt.

Privitor la mârșavul complot sunt următoarele dovezi:

Saraffoff, președintele comitetului revoluționar executiv din *Sofia*, a scris acum câteva luni lui *Marcu Bosneacoff* la București următoarea scrisoare:

»Eu, presidentul *Saraffoff*, scriu lui *Marcu Bosneacoff*, ordinându-i omorirea Regelui României«.

Trifanoff a cetit această scrisoare și a mărturisit energicului jude de instrucție, dlui I. Th. Florescu, că erau în aceeași scrisoare oare-cari note explica-

tive și anume că M. Sa Regele *Carol* ese la primblare fără escortă, că prin moartea Regelui se va produce în România o adevărată zăpăceală și că atunci Bulgarii vor pute năvăli în Macedonia, spre a o anexa.

Saraffoff mai spunea în scrisoare:

»Regele *Carol* trebuie să fie mort în primăvara aceasta“.

Banditul *Saraffoff* a venit în București toamna trecută și a descins la otelul *Unirea*. Acolo a chemat pe *Trifanoff* și pe *Bogdanoff* și după ce i-a îndemnat să omoare pe M. Sa Regele, i-a întrebat:

»Spuneți-mi, sînteți hotărîți să-l omoriți, căci dacă nu aveți curajul, atunci ia îl voiu omori eu“.

Această gravă descoprire, care încronează ultimul act al instrucției, a fost telegrafată M. S. Regelui și s'a comunicat, în același timp, dlui M. Marghiloman, ministrul afacerilor străine.

DIN LUME.

Puterile și China.

Țarul a decis să scoată trupele rusești din *Peking*, ca să fie posibil curții imperiale a se re'ntoarce la *Peking*. Aceasta e noutatea cea mai surprinzătoare, ce preocupă de două zile diplomația și presa europeană și americană. Rusia face acest pas, ca să arete Chinei, că ea-i este prietină, ear' pe celelalte puteri le-a adus în o formală incurcă. Rusia nu și-a asigurat înainte aprobarea puterilor la acest pas și de aceea aceste iau diferită atitudine față de el.

Iaponia a decis să urmeze pasul Rusiei și să se retragă trupele din *Peking*. Se zice, că Iaponia o face aceasta numai după ce Rusia a promis că nu va ocupa orașul *Niu-Civang* și-și va scoate trupele din *Manciuria*.

Statele-Unite asemenea se vor învoi cu aceasta, de oare-ce opinia publică americană e contra războiului în China. Franța hesitează cu răspunsul, dar' probabil că va aproba atitudinea Rusiei. Rămâne Germania și Anglia, cari sînt foarte indignate și necăjite, căci în urma acțiunii Rusiei rămân isolate și vor ave enorme pagube materiale, ear' încât pentru Germania, ea nu va

Poesii populare.

De pe Târnavă-mică.

Culese de *Emilia Macavelu*, inv. în *Boziaș*.

Frunză verde, frunzulea,
Harnică-i mândruța mea
Harnică-i dracu s'o ia,
Că 'ntro lună toarce o lână
Și mîncă un sac de făină
Și o jumăt' de slănină.
Mândruța din jos de cale
'Și-a făcut iia cu zale,
Frunză verde de sălcea
Că nu 'și-o cusut-o ea,
Frunză verde de băgău
Că i-o cusut-o 'n Laslău,
Frunză verde de sălcuță
Și-o plătit-o cu o puicută.

Cântă cucu 'n par de viie
Ș'acolo este o chilie
Cu mușcată și tămâie
Dragul meu acolo scrie;
Și când scrie mă mîngăie,

Când cetește mă topește,
Cu cerul mă potrivește;
Cu luna, cu stelele,
Cu dragi rîndunelele,
Cu luna, cu soarele,
Cu dragi căprioarele.

Aluniș cu alune multe,
Spune la badea din curte
Pe Dumineca ce vine
Să-și gătească peana bine,
Și în loc de două flori
Pue-și ai mei ochișori;
Și în loc de două pene
Pue-și a mele sprâncene.

Gândit-am, mândră gândit
Să mă las de-al tîu iubit,
Dar' inima ear' mă 'ntoarnă
Să te iubesc pîn' la toamnă,
Dela toamnă încoala
Lubească-te cine-o vrea.

putè primi nici recompensă pentru uciderea lui *Ketteler*.

Cu deosebire e surprins de furie împăratul, care, după-cum anunță ziarul din Berlin, »*Welt am Montag*«, ar fi declarat, că trupele germane nu vor părăsi Peking-ul, pe care îl va ține cuprins, chiar dacă va trebui să mobilizeze întreaga oaste germană.

Amăsurat știrilor mai nouă, sosite la Londra, acum se știe, că împăratul și veduva-impărăteasă se află în orașul *Singan*. De aici împăratul a dat o proclamație, în care zice, că el a lăsat în Peking trei fruntași, cari se ocărmuiesc în numele lui, ear' cu înțelegerile de pace a încredințat pe *Li-Hung-Ciang*.

Anectarea Transvaalului.

Lordul *Roberts* a anunțat la Londra, că în proclamația sa de Sâmbătă declară *anectarea Transvaalului la imperiul britic*. În urmare Transvaalul în ochii Englezilor nu mai există ca stat neatârnat, ci numai ca colonie engleză, ca și Orangeul.

Lupta continuă, dar' după-cum se crede în Pretoria, nu va dura mult. Aceasta atâră dela aceea, dacă Englezii vor pute pune mâna pe linia ferată, ce duce la Delagoa. În acest caz Buri, cari se luptă, vor fi siliți a se retrage în ținutul mocirlos și nesănătos dela *Bushfeldt*.

Contra politicii Împăratului.

»*Frankfurter Zeitung*« e informat că un domnitor german a scris împăratului *Wilhelm* o scrisoare, în care condamnă în termeni aspri politica împăratului, observată față de China și vorbirea cunoscută despre răsunare. Împăratul a voit să țină în secret scrisoarea, dar' nu 'i-a succes.

Rusia și Franța

Țarul *Nicolae II.* a conferit presidentului Franciei ordul sfântului Andrei, însoțit de un autograf, în care accentuează *buna înțelegere între cele două state*. Țarul anunță că nu va pute cerceta esoposia, dar' zice, că el și țarvna se alătură din depărtare și din apropiere la tot ce privește Franța. Scrisoarea se încheie:

»*Luăm cu satisfacție cunoștință despre tot ceea-ce e spre gloria și binele Franciei*«.

Călătorie politică.

»*Neueste Nachrichten*« din Berlin e informat din Kopenhaga, că prințul George al Greciei, guvernorul Cretei, va face în curând o călătorie politică pe la curțile europene. La Kopenhaga prințul guvernor va sosi în luna Octomvrie.

Abdicare la tron.

Ziarul »*Soir*« din Bruxella e informat, cum afirmă, din cercuri de ale curții, că regele *Leopold* al Belgiei va abdica dela tron în favorul prințului *Adalbert*, după-ce acesta se va căsători.

Știrea se desminte oficial, dar' cu toate acestea se poate adevăra, regele *Leopold* fiind în etate înaintată și slăbit de bătrânețe.

Anunț.

Anunțăm cu toată stima că cu 1 Septemvrie *cancelaria de mijlocire* (agenția comercială) s'a aranjat pe deplin în strada *Walkmühlgasse nr. 4* — Sibiu.

Rugăm deci pe on. public român a adresa tot ce privește cancelaria la adresa de sus. Folosim și ocazia aceasta, ca să spunem din nou, că ne vom da toată silința ca cu ajutorul legăturilor ce le întreținem cu diferite firme mari din țară și din străinătate, să dăm nouă avânt comerțului și industriei române — dar' cu deosebire să răspândim *cusăturile și portul românesc*.

Credem dar' că suntem îndreptățiți la spriginul valoros al publicului român — dat fiind că agenția noastră (cancelaria de mijlocire) nu urmărește scopuri de câștig, ci în primul rând scopuri naționale și de progres. Dorul nostru, al celor cari conducem această cancelarie este, *să împrietenim poporul cu afacerile de negoț și industrie și să câștigăm nouă isvoare de venit pe seama femeii române*.

De aici se explică și faptul, că redacția prețuitei »*Foaia Poporului*« a fost atât de amabilă și ni-a dat voie să lămurim în coloanele ei scopul ce-l urmărim; ba până când publicul va lua știre de cancelaria noastră, ni-a permis să ni-se adreseze scrisorile la *administrația »Foi Poporului«*.

Acum când — după Dumnezeu — suntem trecuți peste greutățile începutului și acum când suntem aranjați pe deplin, ne ținem de datorință a mulțumii on. redacției a »*Foi Poporului*« pentru spriginul dat, și rugând pe on. public să ne adreseze tot ce privește *cancelaria de mijlocire în strada Walkmühl nr. 4*, — semnăm

cu deosebită stimă

Pentru »*Cancelaria de mijlocire*«:

Vasile C. Osvadă.

SCRISORI.

Petrecere în Scoreiu.

Petrecerea anunțată și în »*Foaia Poporului*« numărul 33, s'a ținut conform invitației, în 28 August n. a. c. Din cauză, că o parte locuitorilor nu cunoșteau scopul petrecerii, aceasta nu s'a ținut în locul anunțat, ci în birtul erarial, care a fost cât se poate de bine aranjat și decorat.

Programul s'a executat în toate punctele, spre deplina mulțumire a celor prezenți.

În cuvântul de deschidere s'a accentuat progresul frumos, ce se face pretutindenea, nu numai pe terenul economic, ci și pe terenul social. De acest progres a fost animată și inteligența de aici, când a aranjat petrecerea aceasta.

Punctul al doilea »*Pasere nevino-vată*«, executat de corul mixt, încă a reușit bine. Punctul al treilea »*Pentru-ce am rămas flăcău bătrân*«, monolog predat de dl *I. Isaicu*, încă a reușit bine. Punctul al treilea »*Nu pot crede*«, solo executat de d-șoara *Elena Marcu*, asemenea a reușit bine și a fost aplaudată, așa că a trebuit să repeteze strofa din urmă. Tot așa au fost aplaudate și d-șoarele *Maria Georgescu*, *Ana Vasu* și *Elena Taiermaieru* pentru dueturile și solo executate, așa încât au trebuit să le repeteze.

Bine și-a executat rolul și tinărul preparand *Nicolae Vulcu* și *Ioan Mihu* în poeziile declamate, cel dintâiu declamând poezia lui *Coșbuc* »*Trei Doamne și toți trei*«, ear' al doilea »*Rugămintea din urmă*« de același autor.

Foarte bine și-a executat rolul învățătorul *Nicolae Dumitru* în monologul »*Herscu Bocegiul*« și »*Cum se rade de pomană*«.

A și fost furtunos aplaudat.

După concert a urmat, conform programului, dansul, care s'a sfârșit numai în zori de ziuă.

Succesul moral al petrecerii a fost deplin mulțamitor, de oare-ce a venit mult public din comunele vecine, cu deosebire tinerime, care și-a petrecut apoi foarte bine cu jocul. Succesul material încă a fost mulțamitor, de oare-ce s'a încasat 41 coroane 40 bani, cu cari s'au acoperit spesele musicanților din *Făgăraș* cu 24 coroane, invitațiile și ordinea de dans 8 c., esoperarea licenței dela primărie 3 c., procurarea unor lucruri neapărat de lipsă la petrecere etc. 6 c.

Suprasolviri au încurs dela dl preot *V. Vulcan* din *Oprea-Cârțișoara* 80 bani, ear' dela *I. Rechter* inv. de stat tot de acolo 20 bani, pentru cari li-se aduce și pe această cale mulțamită.

De oare-ce nu a rămas venit curat, scopul propus în invitații, »*de a se procura cărți-pe seama școlărilor săraci*«, de astă-dată nu s'a putut executa. Sperăm însă, că ne va succede cu altă ocaziune a-l executa și pe acela.

Scoreiu, în 4 Sept. n. 1900.

În numele comitetului aranjator

Ioan Georgescu.

În memoria lui Alexandri.

În 4 Sept. n. s'a împlinit 10 ani dela moartea poetului *Vas. Alexandri*, care nimic de nu ar fi scris afară de *oda gintei latine*, premiată de societatea filibrigului în *Montpellier*, încă ar merita pioasă aducere aminte din partea tuturor Românilor. Din prilejul acestui aniversal dl *Iosif Vulcan* consacră întreg numărul de ieri al revistei sale »*Familia*« memoriei marelui poet.

...»*Stima ce-i purtăm și conștiința datoriei ce avem față de covârșitoarea sa activitate literară, ne impun, ca în această zi solemnă să ne stângem toate celelalte sentimente și să nu ne ocupăm decât de dînsul, care a fost fruntașul fruntașilor nostri literari*.

Popoarele cari stimează pe oamenii lor mari, își fac un titlu la stima altor neamuri. Aprecierea bărbaților de frunte

ai ei arată gradul de cultură a unei națiuni. Eată pentru-ce vedem la toate neamurile fruntașe cultul oamenilor mari ai lor.

A spune, că ce rol a avut Alexandri în marea operă a renașterii noastre culturale, este de prisos. Figura lui o întâlnim la toate actele mari ale țării sale, luptând totdeauna în frunte pentru libertate, unire și progres.

El a fost bărbatul trimis de prevedință, care a scos la lumină din popor frumusețile graiului românesc și a vărsat astfel o nouă lumină în poezia noastră națională, dându-i în același timp un farmec necunoscut până atunci; el a fost cel-ce a creat lirei române o nouă direcție, isvorită din popor, care ni-a prezentat produsele sale, neașe ca fond și atrăgătoare ca formă, deschizându-le toate ușile și făcându-le cunoscute în toate straturile societății românești; el a fost cel-ce a pus temelia teatrului românesc, lucrând zeci de ani neobosit, scriind o serie de piese originale și imitate, compunând astfel un repertoriu de care se servesc mult și astăzi teatrele și societățile noastre de diletanți...

Ori-care din aceste trei mari acțiuni singură este de ajuns spre a întemeia vecinicia numelui său; cu atât mai profund trebuie să fie deci devotamentul nostru, știind că dinsul a intrunit în persoana sa toate trele.

La aniversarea morții sale, totdeauna se-i înoim dar' memoria, cetindu-i scrierile și inspirându-ne de înalte sentimente ce ele conțin.

Să facem aceasta îndeosebi acum, când se împlinesc zece ani dela pierderea lui, ca să arătăm că memoria lui este încă tot viuă între noi, că stima noastră n'a scăzut de loc, că numele lui va fi vecinic impresorat de un cult nestins în românimea întreagă.

Bărbați și femei, bătrâni și tineri, luați în ziua aceea în mână scrierile lui Alexandri, cetiți-le cu evlavie cum se cetește evangelia și cetindu-le vă închi-nați memoriei lui!

Cetiți-le și veți învăța din ele dragostea de țară și de neam, iubirea limbii, dorul inimii, farmecile vieții, frumusețile naturii, entuziasmul ideilor înalte, sfîntenia idealismului, îndemnul de jertfă, cultul umanismului, adorarea libertății și tot ce a frământat mintea unui mare poet, unui neam întreg, timp de peste jumătate de veac, căci activitatea lui literară a cuprins toată cugetarea românească, lira lui a cântat tot ce a simțit Românul... zice dl Vulcan în articolul »A zecea aniversare a morții lui Alexandri«. Pe lângă acest articol mai sînt: »Scrisorile lui Alexandri către Iosif Vulcan«, »Imn către soare«, »Hora dela Sinaia«, »Cireșile« (horă), »Inscripție pe ușa Curții de Argeș« și »Teara«, toate de Alexandri (după manuscriptul autorului), »Scrierile lui Alexandri«, de I. Bianu, raportul prezentat de dl Vulcan Academiei-Române în sesiunea din 1895 asupra studiului critic al lui N. Petrașcu despre operele lui Alexandri, »Moartea lui Alexandri«, »Mormântul lui Alexandri și Academia-Română«. O pagină încadrată în negru are portretul poetului.

Anuarul I. al Reuniunii sodalilor români din Sibiu.

— Publicat de comitetul Reuniunii. —

Întemeiată la 1867, Reuniunea sodalilor români din Sibiu a înaintat mereu pe calea progresului, ajungând în anii din urmă a fi un factor însemnat în viața clasei medii a societății românești din Sibiu. Grație zelului conducătorilor ei și spriginului dat din partea bărbaților dornici de înaintarea clasei meseriașilor noștri, această reuniune

s'a consolidat și întărit într'atâta, încât a putut să se prezinte publicului mare cu o frumoasă expoziție industrială, în 1892, bine apreciată chiar și de străini. De atunci, îmbărbătată de succesul primei încercări, ea a muncit și a dat înainte tot mai mult, pregătindu-se pentru o nouă expoziție, care — îndată ce partea financiară va fi asigurată — se va aranja cât mai curând.

Prima Reuniune de acest fel la România ardeleni, e bine să fie cunoscută în cercuri cât mai largi și cunoscute să-i fie greutățile cu cari în lungul și de ani a avut de luptat, succesele obținute și alte momente din viața ei. Serviciul acesta îl face publicului românesc *anuarul* apărut acum, care pe 130 pagini 8° mare cuprinde: reviziri asupra istoricului înființării Reuniunii, scrise de asesorul consistorial Nicolae Cristea, »un cuvânt la aniversarea de zece ani a Reuniunii«, discursul rostit la deschiderea expoziției din 1892 și cel rostit la închidere, raportul juriului expoziției, darea de seamă despre expoziție, despre sărbătorile jubileare din 1892, raportul comitetului asupra lucrărilor Reuniunii în timpul dela 1894 până acum, raport despre fondurile Reuniunii, înființate aproape toate așa zicând din cruceri, despre ședințele literare ale Reuniunii, conspect despre membri, ordinari și ajutători, etc. și ceea-ce dă un deosebit interes acestui anuar, cinci portrete foarte frumos reușite, reprezentând pe primul fost patron al Reuniunii, Marele arhiepiscop *Andrei br. de Șaguna*, pe nașul steagului și membru onorar episcopul *Nicolae Popea*, pe fostul președinte și întemeietor al Reuniunii asesorul consistorial *Nicolae Cristea*, acum președinte de onoare al Reuniunii, pe *Antoniu Bechnitz*, primul care a pus temelie unei fundațiuni pentru meseriași și pe un vechiu și binemeritat membru și fost vicepreședinte al Reuniunii, tipograful *Nicolae Simtion*. Toate aceste portrete sînt însoțite de biografia persoanelor ce reprezintă. Cât pentru prezentarea esterioră a anuarului, tipografia »Tribunei« și »Foi Poporului« poate fi mândră de lucrul prestat.

Anuarul costă 1 cor. 20 bani, cu porto postal 1 cor. 40 bani.

Tipograful Nicolae Simtion.

— Vezi ilustrația. —

Am spus de alte ori, și o repetăm, că punem mare preț pe munca cinstită, căci aceasta e singură, care face pe om să ajungă la vază și bunăstare între semenii săi. Și apoi e și mai frumos când un bărbat, pe lângă munca cinstită de toate zilele, pentru susținerea familiei, are zelul de a lucra pentru binele și înaintarea de obște în însoțiri și pe alte terene.

În nrul de azi dăm portretul unui astfel de bărbat, al unui muncitor cinstit din breasla măiestrilor noștri, al măiestrului tipograf *Nicolae Simtion* din Sibiu. Atât portretul, cât și biografia, ce urmează aci, o scoatem din *Anuarul I. al Reuniunii sodalilor români din Sibiu*, care a eșit zilele acestea în tipar.

Eată ce se scrie în acest anuar despre dl Simtion:

Nicolae Simtion, s'a născut în Sibiu, suburbiul-de-jos (Poarta Ocnii) la 10 Maiu n. 1836, din părinți economi de religie gr.-or. A cercetat întâiu școala poporală română din parochia de acolo trecând apoi la școala elementară catolică din Sibiu. Neavând părinții lui mijloacele necesare și cam greu fiind pe acele timpuri de a cerceta școala mai

departe, la îndemnul părinților de a îmbrățișa o meserie, s'a decis a se dedica tipografiei și așa în 1852 a intrat învățacel în tipografia diecesană, de curând înființată de fericitul *Andrei Baron de Șaguna*, pe atunci episcop al diecesei transilvane, unde după terminul prescris de 4 ani de învățatură, s'a eliberat de sodal în Decembrie 1856. A lucrat în aceeași tipografie ca sodal până la 1857, când apoi s'a strămutat în tipografia lui Teodor Steinhausen, condiționând aci până la 1859. În acest an a intrat ca tipăritor în litografia lui W. Krabs, unde a stat un an de zile. La 1860 a intrat în tipografia, pe atunci încă mică, a lui Iosif Drotleff sen., angajat fiind ca tipăritor cu teascu de mână, nefiind pe atunci lățite pe aici mașinile de acum de tipărit, și acolo se află și astăzi, ca conducător de mașină. În 1884 personalul tipografiei Drotleff a sărbătorit prin un splendid banchet iubileul de 24 ani dela aflarea lui în acea tipografie, luând parte la acel banchet totii tipografii din Sibiu, și când Nicolae Simtion a fost distins din partea principalului său cu diferite cadouri.

Mult a contribuit la înființarea Reuniunii sodalilor români în 1867, unde s'a înscris ca membru ordinar, și după constituirea definitivă a fost ales cassar, care post 'l-a purtat până la 1870, când apoi a fost ales vicepreședinte, figurând în acel oficiu până la 1897, când retrăgându-se deodată cu stim. domn președinte N. Cristea, a fost proclamat ca primul membru onorar pe viață al Reuniunii.

În acest lung și de ani, ca vicepreședinte, întâmpinând tinăra Reuniune multe greutăți, de multe ori, împreună cu dl președinte, erau siliți la jertfe mari pentru susținerea ei. La 1869 a contribuit dela sine cu 100 fl. la cumpărarea bilardului, care se află și astăzi în Reuniune, și apoi alte multe jertfe, de care, ar trebui mult spațiu, ca să mai facem amintire aici. Însă și membrii Reuniunii, după puțină, erau recunoscători. Așa în 1877, la ziua onomastică, a fost surprins din partea lor cu un cadou: un inel de aur, în semn de recunoștință.

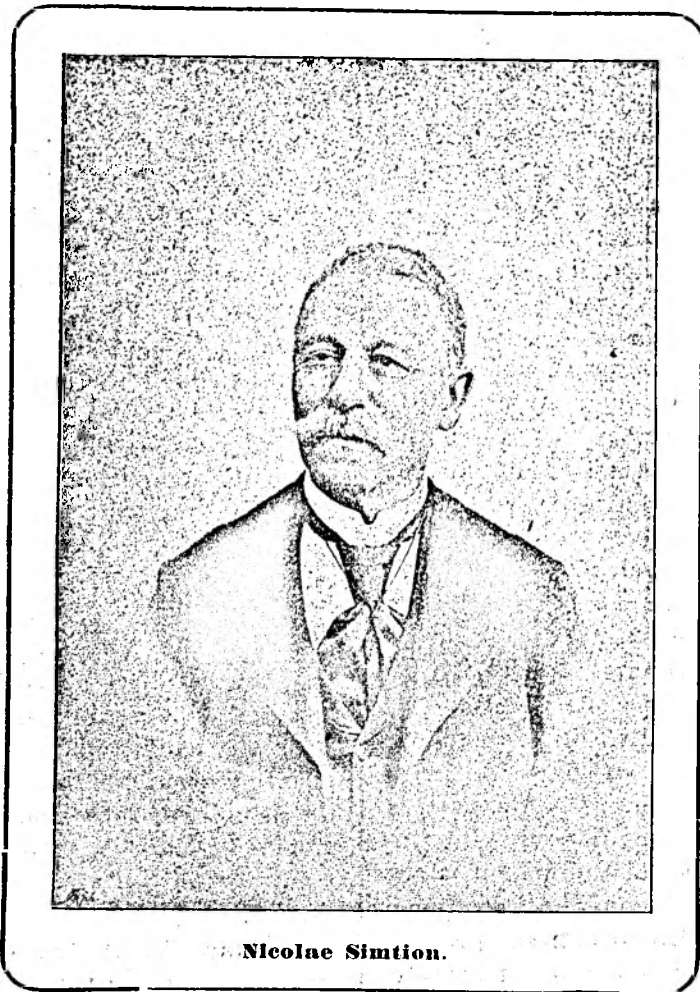
La 1871 a fost între înființatorii institutului de credit și economi »Albina« din Sibiu. În 1881 a fost ales membru suplent în comitetul aranjator al expoziției naționale române, aranjată de »Asociațiune«, alergând mult și încurajând pe meseriași din loc și împrejurime a espune obiectele lor la expoziție. În anii 1886—1888 a fost membru în comitetul parochial din parochia Sibiu-cetate, în 1892 membru în juriul expoziției aranjate de Reuniunea sodalilor români, la a cărei bună reușită încă a contribuit foarte mult.

La 1895 a alergat mult pentru înființarea însoțirii de credit sistem Raiffeisen și a Consumului, din partea membrilor Reuniunii, la care după înființare a fost ales membru în direcțiune.

E membru în comitet la mai multe societăți de binefacere din loc, cum e: »Reuniunea pentru ajutorarea de Crăciun a copilor săraci fără deosebire de confesiune« și a »Reuniunii tipografilor« cu același scop, etc.

Astăzi, cu toată etatea de 64 ani, muncește în numita tipografie pentru agonisirea pâinei de toate zilele pentru el și doi copii ai lui (un băiat și o fetiță) minori rămași orfani de mamă, răposată la 1893. N. Simtion nu între-lasă însă nici o ocaziune de a nu însufleși și îndemna pe ori-care meseriaș și spriginul Reuniunii sodalilor români, aflând deosebit mângâiere și considerând ca o răsplătă pentru multele-î jertfe, când poate numai bine auzi despre Reuniune și membri ei.

Meseriașii și neguțetorii noștri.

Nicolae Simțion.

Meseriași.

În Saschiz.

Din *Saschiz* am făcut cunoscuți mai mulți meseriași de-ai noștri, între cari și pe măiestrul tâmplar *Nicolae Fleșer*.

Dînsul ne scrie acum, că în atelierul său se pregătesc lucruri pentru împodobirea sfintelor noastre biserici.

Atragem luarea aminte a frunțașilor noștri bisericești asupra acestui lucru, rugându-i să-și procure cele de lipsă pentru înfrumusețarea casei lui D-zeu, dela dl *Fleșer* și să nu îmbogățească cu bani românești măiestri străini, după-ce și ai noștri știu face lucruri tot așa de bune și frumoase.

Eată ce ne scrie dl *Fleșer*:

Mai jos subscrisul pregătesc în atelierul meu pe lângă lucrurile de măsurit, și următoarele: pregătesc anume lucruri pentru împodobirea sfintei noastre biserici: *icoane în ulei, lucrute pe pânză sau pe lemn, cruci zugrăvite, sfeșnice sculptate, aurite, chivote, iconostase, amvoane etc. Desemnuri pe hârtie după fotografie în mărime naturală, lucrute cu tuș* Dovadă e fruntarul de altar lucrat de mine, care se află astăzi spre orientare la Escelența Sa Metropolitul în Sibiu, unde se vede lucrarea mea de tâmplărie, sculptură, pictură ș. a. Adresa mea este:

Nicolae Fleșer, tâmplar în Saschiz
u. p. Héjasfalva (Sászkéz).

În Turda.

Din *Turda* ne scrie corespondentul nostru, că acolo între alții se află un măiestru rotar bun, cu numele *Silviu Bologa*. El face caré, căruțe, trăsuri și alte lucruri de rotărit, trainice și cu prețuri moderate.

Corespondentul se plânge, că *măiestrii români din Turda sunt foarte slab spriginiți din partea Românilor*.

Facem luători aminte pe Români din Turda și jur, să se lase de uritul și păcătosul obicei de a sprigini tot numai pe străini, cât timp avem vrednici măiestri de-ai noștri, ear' pe corespondent îl rugăm a ne comunica numele tuturor măiestrilor și comercianților din Turda și jur.

În Călnic.

În *Călnic* (ung. Kelnek) se află doi măiestri zidari și bărdași, cu numele *George Bona* și *Ioan Munteanu*, cari ne scriu următoarele:

Noi pentru Români dela sate putem lucra case, șuri și alte clădiri economice etc. Noi lucrăm zidirea și bărdășitul cu temeiu. La noi sînt și alți zidari români, cari învață acum.

Comercianți.

În Folia.

Sînt neguțetor din 1 Martie 1891 în Folia (comit. Timiș). Am o boltă cu toate cele trebuincioase pentru comuna noastră, precum spețerie, galanterie, pânzături, bumbacuri de urzală, opinci de tot felul, slănină, șoncă din măcelăria mea, miere de stup dela stupii mei, curată, făină etc. Grâu și cucuruz pot vinde în mare, adecă cu vagonul. Am și licență de trafic, de beuturi de timbre și cambii. În comuna noastră mai sînt 4 boltăși, 2 Jidani și 2 Nemți.

Ioan Venmeșanu, comerciant.

În Băița.

În *Băița*, lângă Deva, se află neguțetoria română a dlui *Ioan Săcărean*, care — cum ne scrie corespondentul — 'și-a deschis boltă aici de vre-o 8 ani. Dînsul 'și-a zidit în Băița locuință și boltă acomodată, în care ține tot felul de mărfuri, are licență de beuturi, trafic, vânzare de sare și magazin de praf etc. făcînd pe an o învîrtire de 12—15 mii de florini.

În Bogolfin.

În *Bogolfin* este un neguțetor român cu numele *Ghiță Drăgicescu*, avînd în boltă toate cele de lipsă pentru oamenii dela sate.

Trebuințe de-ale meseriașilor și comercianților noștri.

În atelierul meu de tâmplărie (măsar) primesc un învățăcel român, dintr'o familie cinstită, care băiat se știe scrie și ceti. Asemenea capătă numai decât lucru la mine o calfă, om cinstit și care știe bine lucra meseria.

N. Moisin, tâmplar în Seliște
(comit. Sibiu).

La subscrisa firmă este lipsa pentru prăvălia de diferite mărfuri din *Mercurea* (cott. Sibiu) de o calfă, român, care se vorbească pe lângă limba română și cea germană și maghiară. Doritorii să se adreseze la subscrișii:

Frații Floș & Comp.
în Mercurea (ungurește Szerdahely,
comitatul Sibiu).

Neguțul și meseriile la noi.

— Scrisori cu păreri și aprecieri. —

Dați băieții la meserii și comerț.

Din prilejul începutului anului școlar, vrednica foaie *Unirea* din Blaj, publică în nrul său dela 18 August c. la loc de frunte un articol, în care îndeamnă pe părinți a-și da copii la școală, dar' a aplica pe unii și la meserii și negoț, ca să se poată face și la noi *clasa de mijloc*, care e la început.

Eată ce se zice între altele în acest articol:

Avem elemente din ce, avem teren unde, singur numai voința, să nu ne lipsească. Clasa aceasta nu pretinde dela noi afară de sprigin material și moral nimic, dar' ea însași pentru neamul român e chestie de existență. De aceea nu putem fi mulțumiți cu încercările sporadice ce se fac ici-colo în acest sens. Spre a ne vedea puși pe calea cea bună lipsa cere, ca întreagă societatea română și mai ales inteligența noastră, nimic să nu cruțe îndemnând, sfătuind, ajutorând moral și materialmente, tinerimea noastră și pe părinți și premergând însași cu exemple, ca în masse să fie îmbrățișate, meseriile și comerțul.

Responsabili sînt apoi inaintea lui Dumnezeu și a națiunii române toți aceia, cari până acum și de aci înainte vor fi puși să se îngrijească a da acestei tinere clase o bună direcție — preoți, cateheți, privați — nu cumva în valurile perzării să se precipiteze, după-cum cu durere vedem că până acum în multe locuri s'a întemplat — instrăinându-se meseriași și comercianții noștri de biserica, limba și legea noastră.

Ațiunea aceasta să fie de așa, cât unul fiecare să se simtă fericit dacă poate ceva contribui și ajuta la rezolvirea cât mai favorabilă a ei.

De altă parte vedem, — de altfel cu mare mulțumire și mîngăiere sufletească — cum școlile medii române și străine pe de a întregul, se împopulează din an în an mai

bine cu tineri români, dintre cari unii se luptă cu extremă miserie, dar' nu se lasă. N'am avè de ce să ne temem, constatând acest lucru, dacă în proporție cu numărul acestora, am afla tineri români aplicați și la măiestrie și la comerț, dar' nu aflăm. Tinerii noștri la meserii și la comerț nu se aplică în număr nici suficient. Vina este a părinților mai întâiu. Ne fiind în poziție de a cunoaște mersul lucrurilor în general, în cele mai multe cazuri nici nu se lasă a fi capacitați și povățuiți de oameni cunoscători și binevoitori, ba se cred chiar nedreptățiți, când sînt îndemnați a-și da fii la meserii. Așa ei merg înainte spesând și risipind pe la școli averea cu tineri, cari nu fac nici o ispravă. Mă dispensez a demonstra cu fapte imense rătăcire și — sărăcire — ce urmează de aci. Da! se meargă la școli și se învețe cei buni dar' cei mediocrii și slăbuți se facă un lucru de o mie de ori mai potrivit pentru ei să învețe măiestrii și comerț. Prin aceasta vor cruța averea și fericirea părinților lor și-și vor întemeia ei înșiși mai de grabă și mai temeinică fericire. Avem până acum destui domni, destui aspiranți la posturi plătite bine, ear' paralele noastre și a le domnilor și a le plugarilor trec în punga străinilor și a dușmanilor noștri.

Să nu predem curagiul. Ce nu s'a făcut până acum, să facem de aci înainte — lăsând deoparte prejudeții și considerațiuni, și umăr la umăr să punem, și cu sfatul, dar' mai vîrtos cu fapta, să dăm directivă sănătoasă creșterii și aplicării tinerimei noastre. Să înființăm ajutoare pentru indemnul acestei clase, să ne interesăm de tineretul așezat la măiestrie și prăvălii cu gingășenie părintească, — prin ce vom asigura dragostea lor pentru neamul român, ear' noi numai așa ne vom scăpa de răspunderea ce avem față cu viitorul națiunii române.

Deci, părinți, iubiți alegeți pe fii vostri cei esemplari, și îi dați la școli, ear' pe cei buni, mijlocii și codași, dați-i la măiestrie și la comerț. Prin aceasta părinții se îngrădesc de primejdia unor amare de ocepțiuni, ce de regulă vin la urmă, și de altă parte, aplicând pe fii vostri la locul potrivit, pe lângă că-i faceți fericiți pe ei, prin fapta voastră spriginiți înaintarea neamului nostru și desrobirea lui economică.

Dragoste și inimă curată.

Novelă originală de N. Trimbițoniu.

II. Rogoz.

(Urmare).

Badea Pătruț, cu mâna sub barbă și cu cotul pe masă, sta adâncit în cugete, dar' pe lângă aceasta mai asculta și la vorbele din casă.

În urmă văzînd că acelea nu duc la ținta dorită, adevărat Florica totuși nu înțelege ceea ce vor să înțeleagă, zise:

— Acuma casa e grijită, Florica e îmbrăcată, poate ori-și-cine să intre în casa noastră.

— Zău, pot să vină chiar și peșitori — îl întrerupse lelea Firuța.

— Nu trebuie luată în glumă, căci nu putem ști veni-vor ori ba? — zise badea Pătruț.

— La cine? — întrebă Florica făcînd față serioasă.

— La fetele cele mari — răspunse în grabă lelea Firuța.

PARTEA ECONOMICĂ.

Concurența americană.

De odată cu descoperirea Americii prin Cristofor Columb, la anul 1492, la o parte din Europeeni li-s'a deschis o nouă patrie, în care au început a căuta comori atât înlăuntrul, cât și pe suprafața pământului, zăcută atîta timp în nelucrare și nerodire. Au zidit acolo orașe mari și frumoase și fabrici de tot felul. Au început a ține și a crește turme numeroase de vite și a lucra pământul, pentru a pute scoate din el tot felul de bucate.

În urma hărniciei și sîrguinței Europeenilor noștri, America a ajuns pe bătăna Europă, ba în multe privințe a și întrecut-o, deoarece ce nu numai că acolo sînt orase și fabrici mai mari și mai frumoase, de cât pe la noi, dar' chiar și cu creșterea vitelor și plugăritul ne întrec în multe privințe.

Împrejurarea aceasta a pus pe gânduri pe mai mulți din economiștii noștri învățați, cari cu date statistice sigure au arătat, la ce se poate aștepta economia noastră de câmp și vite, într'un viitor nu tocmai îndepărtat, dacă nu se vor lua cât mai de timpuriu unele măsuri pentru ocrotirea produselor noastre față de cele americane.

Astfel după datele statistice Franca în anul 1894 a importat 1,541,284 capete de vite cornute grase pentru tăiat, în preț de aproape 48 milioane franci, cu toate că s'au plătit ca vamă de import 10 franci la suta de chilogramme. Ca să se poată scăpa de aceasta concurență, guvernul a intenționat ridicarea vamei de import dela 10 la 30 franci de maza metrică. Numai oi s'au importat în decursul anului numit aproape la 2 milioane de capete, reprezentînd o valoare de 15 milioane de franci.

Importul tuturor vitelor americane în Franca, în decursul anilor 1893, 1894, și 1895 a ajuns la suma de 100 milioane de franci, cari au trecut în punga crescătorilor de vite și a neguțătorilor americani. Și dacă bogata și înțeleapta

Franca se teme așa de tare de concurența americană, cum nu se vor teme oare țările mai sărace, cum este și a noastră bunăoară?

Chiar și Anglia, unde nu se ia nici un fel de vamă pentru import, a început a se teme în timpul din urmă de concurența prea mare americană. Pentru-că în adevăr crescătorii și neguțătorii de vite americani, pe lângă altele sînt și foarte practici. Ei adevărat, unde ved că nu pot importa animalele vii, le taie, apoi le așează în corăbii unde pot să recească aerul până-ce îngheață carnea, sau le sărează și afumă, sau apoi fac salamă și cărnați de tot felul, sau le topesc și fac unsoare din acelea și astfel le pot transporta apoi mai ușor. Astfel am ajuns pe multe locuri să mâncăm nu numai produse de ale animalelor, ci chiar și anumite bucate, făinuri, poame și legume din America.

Pe lângă creșterea vitelor, Americanii mai cultivă și cereale multe. Astfel grăul acolo e atîta de efin, încât hectolitrul se vinde numai cu câte 4—6 coroane, ear' transportul pe mare și uscat nu costă mai mult ca 3—4 coroane de hectolitr, prin urmare ei pot vinde și aici în Europa grăul lor cu același preț, precum îl vindem și noi pe al nostru.

Afară de acestea s'a constatat, că grăul american este mai bun și mai greu decât al nostru. Împrejurarea aceasta vine de acolo, că Americanii lucră mai bine decât noi, apoi pământul încă nu e așa stors și slăbit, ca al nostru. După un hectolitr sămănat, acolo se recoltează câte 10 la treerat, pe când la noi și în pământurile cele mai vestite de grău, abia se recoltează dela 6—8 hectolitre.

Americanii nu cheltuesc nici cu lucrul câmpului atîta ca noi, de oare-ce ei folosesc la acela tot felul de mașini spornice, cari înlocuesc într'un mod vedit brațele omului și puterea vitelor. Mașini de acestea s'au mai importat acum și la noi. Una dintre acestea este și mașina pentru secerat și legatul snopilor, cu care se poate lucra foarte ușor și cu spor.

Cu toate acestea Americanii încă își fac ei între ei concurența. Astfel repu-

— Dar' apoi la noi pentru cine să vină? — întrebă de nou Florica.

— La tine, căci și tu ești fată mare.

Florica auzind aceste cuvinte se rușină și-și plecă capul la pământ.

— Drept are mumă-ta, — continuă badea Pătruț, — acum așa e vremea, că fetele cari sînt mai de ceva treabă nu trebuie să aștepte până li-se încrețește pielea pe obrazi, ci se mărită mai de tinere. Altmintrea nici tu nu ești așa de tină, căci ești doar' de 16 ani.

— Cam așa — îl întrerupse lelea Firuța — fetele când sînt cătuși de puțin ridicate, trebuie să se gate să-și aștepte norocul, ear' dacă norocul vine, nu trebuie lăsat din mână.

— Mie nu mi-a venit încă norocul — zise Florica ridicîndu-și privirea dela pământ.

— Încă până acum nu ți-a venit, — continuă mamă-sa — dar' nu e de parte. S'a îmbiat un fecior frumos, harnic, cuminte, din neam bun, din oameni

aleși, avuți și mai câte poți spune despre un om de treabă; acela voiește să te ceară. Pentru tine ar fi un noroc mare, ear' pentru noi o bucurie. Știi cine?

— De unde să știu?

— Todor al crâșnicului.

— Todor? — întrebă Florica plină de mirare.

— Da! — răspunseră amîndoi părinții.

— Dacă e așa — zise Florica cu ochii plini de lacrimi, apoi iertați-mă să vă spun rupt ales, că mie nu-mi trebuie odată cu capul. Vi-am fost totdeauna ascultătoare, dar' asta n'o pot să fac. Mai bine moarte, decât Todor.

Nu mai putu zice nimic biata Florică, o podidiseră lacrimile, dar' mirare că a putut zice și ce a zis, se vedea că vorbea din inimă, căci și-a adunat toate puterile.

— Și cum poți răspunde așa Florică, — zise badea Pătruț — de ce să nu voești pe Todor, doar' e bogat și din neam bun.

Republica argentină din America de mează-zi, o țerișoară de 3,055.507 chlm. □ cu aproape 2 milioane de locuitori, a început să facă în timpul din urmă concurență însemnată grânelor din America de mează-noapte.

Numita republică producea în anul 1887 numai cam 2 milioane de măști metrice de grâu, pe când în anul 1893 producțiunea ei aproape s'a îndoit. Cultura grâului se face acolo pe niște șesuri foarte estinse, cari sunt arate cu pluguri mânate de puterea aburilor, ear' pe timp de secetă sunt udate cu apa râurilor Paraguay și Paraua. În toată republica argentină se lucră cu 25 de mii pluguri mânate cu aburi.

Fără de această concurență americană, care amenință de a inunda toate piețele europene, guvernele celor mai multe țări dela noi au început a ridica taxele vamale atât pe bucate, cât și pe celelalte produse americane. Împrejurarea aceasta sigur că va îndemna și pe Americani, ca să ne răspundă tot cu aceleași taxe, pe produsele și manufacturile noastre.

Cum am zis și mai sus, Americanii sunt economi și neguțatori foarte practici. Ei nu se prea abat dela planul lor în calea de jumătate. Ca dovadă despre aceasta ne poate servi și împrejurarea, că în anul 1894 capitala Angliei a scăzut prețul cărnii de vite importată din America.

Văzând aceasta neguțatorii Americani, au lăsat Anglia, și au început importul cărnii în Franca, Italia și Germania. Anglia a început se simți curând lipsă cărnii de vită și astfel a fost silită să ridice din nou prețul cărnii în favorul producătorilor și neguțătorilor americani. În modul acesta se știu ei ajuta, fără a suferi daună în întreprinderile lor.

Concurența americană, mai curând sau mai târziu, va avea oare-care înriurintă și asupra economiei noastre de câmp și vite, și anume: ne va sili și pe noi, ca să producem tot mai mult, mai bun și mai efin.

Ioan Georgescu.

SFATURI.

Un mijloc pentru pustiirea omidelor.

Din toate părțile primim știri, că în anul acesta omidele fac pagube mari prin grădini și mai ales prin curechiște (locuri plantate cu curechiu, sau varză). Pre lângă sfatul publicat în numărul trecut, recomandăm și următoarea procedură:

Să se presăreze pe plante cenușe, în pătură groasă binișor, apoi să stropească cu apă. Aceasta să se facă tot la două zile, până când vom băga de seamă, că omidele s'au pustiit de pe acolo. Să se facă însă numai dimineața și seara într'avecernie, când razele soarelui mai bat încă asupra plantelor. Preste zi numai când timpul e pregătit de ploaie.

Preste tot cenușa e de mare preț pentru grădinărit; e bună ca mijloc pentru pustiirea omidelor și altor insecte, cum și ca amestec în gunoiu și pentru a pregăti pământ bun la cultivarea florilor.

Vin de prune.

Profesorul Dr. Nessler recomandă următoarea procedură la fabricarea vinului de prune: Din prunele destinate pentru facerea vinului, mai întâiu se scot simburii, apoi se zdrobește puțin miezul și tot la 100 chilograme de prune se mai adaog câte 100 chlgr. de apă și 24 chlg. de zahăr. Prunele se așează apoi într'o bute acoperită, unde se amestecă de câte trei-ori pe zi. Dacă ferberea nu începe în timp de 24 oare, atunci se adaogă în prune 50 grame drojdii de bere proaspătă. Cu cât sunt prunele mai coapte și mai dulci, cu atât se poate obține un vin mai bun. Dacă voim să facem un vin și mai tare, atunci băgăm câte 30 sau chiar 36 chlgr. de zahăr. Se susține, că vinul de prune are un miros și gust tare plăcut. De aceea n'ar strica, dacă și economii nostri mai cu stare, ar face câte o încercare cu pregătirea aceluia, fie și într'o măsură mai mică.

Știri economice.

Dela camera comercială din Brașov se face cunoscut, că ministrul de finanțe a emis mai multe ordinațiuni cu privire la impozitele de vamă pentru baryt, oleu de ricinus, galbin și verde, în butoaie, și cu privire la modificarea listei alfabetice tarifale referitoare la articli de cojocărie, lingerie și brânzărie.

Dela aceeași cameră se face cunoscut, că ministerul comun de războiu a scris concurs de furnisare de articole de îmbrăcăminte și ajustare; direcția căilor ferate: pentru furnisare de sticlărie, cărbunii de lemn, și articoli de îmbrăcăminte pentru personalul căilor ferate.

Despre toate aceste se pot lua informațiuni detaiate în biroul camerei.

Roada. Asupra roadei din vara aceasta au intrat rapoarte la ministrul de agricultură al Ungariei până în 20 August c. Eată după acest raport starea sămănăturilor:

Grânele și alte spicoase au dat roadă indestulitoare; îmblătitul acum se sfârșește.

Cicuruzul în urma ploilor ce au căzut, s'au îmbunătățit este nădejde de bună roadă.

Legumele în grădini și varza, sau înviorat frumos în urma ploilor. Roadă lor făgăduiește să fie mulțumitoare. Prin multe părți ale Ardealului omidele au făcut la varză mari stricăciuni; astfel varza pe aici se va scumpli.

Inul și cânepa sunt în stare bună.

Otăvurile au prins putere de ploii.

Viiilor le-au priit ploile din urmă. Strugurii sau desvoltat frumos. Fiind nădejde de roadă bună.

Poame vor fi puține. Pentru poamele de toamnă timpul se arată priincios.

„Reuniune română de înmormântare în Brașov”. „Gazeta Transilvaniei” scrie: După-cum suntem informați, d-nii Vasile Stefea, Iosif Maximilian, Dr. V. Saftu și C. Aiser, ca reprezentanți ai comitetelor parohiale din Brașov-Scheiu de pe Tocile, din Brașov-Cetate și din Brașovul-vechiu au ținut săptămâna tre-

— Pentru-că nu-i dat dela D-zeu să se am vre-o atragere cătră el, nu mi-e drag și nu-l pot suferi; toate se pot sili, numai dragoste surată nu se poate unde nu-i dată să fie.

La auzul acestui răspuns declarat și plin de curaj, atât badea Pătruț cât și lelea Firuța inlemniră. Da! căci nu erau dedați cu asemenea răspunsuri dela Florica, tocmai dela Florica cea ascultătoare. Văzură ei că ea era pregătită de mult să dea un asemenea răspuns.

— Dar' spune-mi drept, Florica mamii — zise lelea Firuța după-ce bărbatul-seu eși afară la semnul făcut, de ce se nu poți ave drag pe Todor? Vezi, suntem numai noi amândouă și Dumnezeu aici în casă. Vezi tu bine că e om de treabă, om harnic, om avut și din meam ales aici în satul nostru.

— Să fie cât de om ales, harnic și de treabă, mie de bărbat nu-mi trebuie și pace bună.

— Apoi dacă vine să te pețască?

— Se va duce cum a venit, cum s'a dus și astă-toamnă dela nimisoane Clara din satul vecin, pe care încă a pețit-o.

— Dar' totuși, care să fie anume pricina, că nu-ți cade la inimă Todor? Spune-mi fără sfială, spune tot, că doar' nu te silim noi să mergi după el, dacă are scăderi pe cari noi nu le știm până acum.

— Scăderi are, de bună seamă are, căci nu de geaba nu-mi poate fi drag de el. Eată scăderea cea mai mare: s'a urit cu gura și cine se urește cu gura nici nu-i vrednic să-l îndrăgostești. D-ta nu știi ce face cu fetele când suntem undeva. Ne cotește și ne lovește — el zice că în glumă — apoi se laudă cu avuția lui ca-și-când el ar fi căzut din cer. Mie nu-mi trebuie nici bogăția, dar' nici nu doresc hărnicia lui. Cu vola mea nu mă mărit după el, dar' nici cu sila nu, căci dacă d-voastră mă siliți, mai curând ajung nevasta mormântului,

decât a lui Todor al crâșnicului. Asta e vorbă scurtă, dar' e și ca o sută.

— Atunci nici nu te silim — răspunse badea Pătruț, care atunci intră în casă, de bună-seamă dela ușă ascultase toate vorbele — numai te-am cercat, căci doria să știm, dacă ne va zice ceva de tine să știm în ce chip să-i răspundem. — Vă mulțumesc că-mi faceți pe voie — răspunse Florica — ștergându-și lacrimile cu mâneca cămeșii și făcând o față veselă.

Într'acestea timpul trecu bine, se apropia seara, veni clipita mult așteptată și dorită de Florica, timpul mergerii la isvor.

Gândia în sine Florica: „Acum sunt îmbrăcată frumos, ca în zi de sărbătoare, de ar da Dumnezeu să mă întâlnesc cu Linu la isvor, să se mire de asta.

Inima îi bătea tare, un presemn i-se arăta că astăzi va vedea pe Linu.

Luă ulcioarele, plecă, dar' nu grăbi cu umplutul. (Va urma).

cută o sedință în privința înființării aici în Brașov, a unei »Reuniuni române de înmormântare« după felul, cum sînt cele de curînd înființate în Sibiu, Orăștie etc. — În zilele aceste se vor pune la dispoziția comitetelor parohiale »liste de subscriere« și se va împărți un apel către parochieni, pe care o să-l publicăm și noi în numărul de Duminecă.

„După comasare“, povește practice despre întocmirea gospodăriei în o moșie comasată, de Isidor Blaga, preot în Lančrăm, lucrare tipărită în »Bunul Econom«, a apărut în broșură deosebită, ca întâiul număr din »Biblioteca Bunului Econom«. Se capătă la noi cu prețul de 20 cr. exemplarul și 3 cr. de porto.

Predică

rostită de părintele *Florian Rusan*, administratorul tractului protopresbiteral gr.-or. al Albeii-Iulie, cu prilejul sfințirii nouelor case parohiale din Alba-Iulia—Maieri.

Dacă vei ave credință cât un grăunte de mustariu, vei zice muntelui acestuia mută-te de aci și se va muta. — Mateiu cap. 14 v. 22.

Suitu-m'am iubiților creștini pe acest amvon, ca să vă vestesc bucurie, pentru că de mare bucurie sîntem cuprinși noi credincioșii acestei sfinte biserici în ziua de astăzi, în care prăsnim rezultatul muncii noastre cinșite ce am îndeplinit pentru promovarea binelui și înaintarea acestei parohii.

Dar' de unde-mi voi începe cuvîntul meu în aceasta zi sfîntă? să încep cu lauda și mulțămita ce datorim bunului D-zeu, pentru ajutorul de care ni-a învrednicit ori să vă aduc laudă și mulțumită vouă iubiților mei parochieni, pentru zelul cu care ați conlucrat la înaintarea acestei parohii? Face-voiu și una și alta, și așa înainte de toate ție-ți aduclaudă și mulțumită milostive Doamne, pentru-că ne-ai povățuit pe căile cele bune plăcute Sfinției Tale, pentru-că ni-ai încălzit inima, ca să cunoaștem și cunoscînd să facem cele ce servesc spre înaintarea acestei sfinte biserici, menită a lucra la fericirea vremelnică și vecnică a membrilor ei,

Lăudămu-te și te mărim deci azi toți Sfinte Doamne, și lăudăndu-te strigăm și vom striga totdeauna »Mare ești Doamne și minunate sînt lucrurile tale, și nici un cuvînt nu este de ajuns spre lauda minunilor Tale«.

După lauda și mulțumita ce datorim bunului Dumnezeu vă aduc laudă și mulțumită Vouă iubiților mei parochieni, pentru jertfele cu cari ați conlucrat la înaintarea acestei sfinte biserici, asigurându-ne pentru toți timpii, ca mai cu succes să se lucre într'insa la fericirea voastră a fiilor și fiii fiilor vostri din neam în neam.

Strămoșii vostri prin ridicarea acestui sfînt și mareț lăcaș dumnezeesc, au pus temelie acestei parohii, și judecînd din prezent pentru trecut, trebuie să recunoaștem că mult au trebuit să alerge, să lucre, să ostenească și să jertfească acei creștini, până ce au ridicat această sfîntă casă lui Dumnezeu, pentru-că

au fost grele referințele vieții Români, lor, precum în toți timpii așa și în timpul acela. Dar' au avut credință și prin credință toate le-au biruit. Dar' Dumnezeu, care cercetează inimile și ispitește răunchii, trimise cercare și acestei parohii. Stînd această parohie 7 ani de zile cu un paroch neputincios și bolnav, ajuns la totală miserie, bolnav trupește și sufletește, fără graiu și auz, o adevărată sarcină nu numai pentru sine ci și pentru parohie, poporul, care începuse a-și perde speranța în îmbunătățirea sorții acestei parohii, a început a se risipi pentru-că zis este că ba te-vei păstorul și se va risipi turma. Și bătut de soarte a fost păstorul, și risipitu-s'a turma sa.

În vie memorie ne este tuturor starea tristă în care s'a aflat această parohie, așa, că se vorbea chiar de descompunerea ei.

Această tristă împrejurare însă n'a fost altceva, decât cercarea credinței voastre, iubiților mei parochieni și fiindcă credința nu v'a părăsit, ați biruit, s'a adevărit și întru voi zisa sfintei scripturi, că »dacă vei ave credință cât un grăunte de mustariu, vei zice muntelui acestuia mută-te și se va muta«.

Cînd trebuința era mai mare, ales am fost eu nevrednicul robul lui Dumnezeu, ca venind în mijlocul vostru capelan lângă neputinciosul paroch, venind ca preot tînăr, să-mi pun slabele mele puteri sufletești și trupești în serviciul cauzei sfintei noastre biserici, ca să conlucrăm cu frățescă dragoste la ridicarea acestei parohii la nivelul ce-i compete.

Ca preot tînăr, insuflețit prin profesorii mei de teologie, pusu-m'am pe lucru și sîmînat-am sîmînta sfîntă și bună a sfintei evanghelii, care căzînd pe pămîntul roditor al inimilor voastre, a crescut și a adus roadele, la care privind, inimile noastre saltă de bucurie și fericire, și prin cari am câștigat stima tuturor oamenilor cari doresc înaintarea așezămîntelor noastre culturale și înaintarea neamului nostru românesc. Prima noastră nisuiță a fost, ca să reparăm, ornăm și adoptăm această sfîntă casă cu toate cele de lipsă, ca și prin exterior să corîspundă sfintei sale chemări, pornind din zisa »uită-te la un popor cum se roagă lui Dumnezeu și vei ști gradul lui de cultură« și cînd am terminat cu asta, sîrbat-am iubileul de 100 ani al existenței acestei sfinte biserici, cu demnitatea cuvenită, și imediat ne sosește ca un dar Dumnezeesc cassarea cimiteriilor vechi prin care împrejurare ajuns-am și noi în rîndul celorlalte parohii, că vai! dureros era maicii și tatălui și întristător fiilor și rudeniilor cînd își vedeau pe iubiții lor răposați că-i înmormîntează în apă, că nouă și numai nouă dintre toate parochiile din acest oraș, ni-a lipsit chiar și mîngăierea de a ave un loc corîspunzător pentru îngroparea morților.

Constat și acum cu multă bucurie, că și atunci la înființarea cimiterului celui nou ați fost la înălțimea chemării voastre, jertfind peste așteptare, cu dragă inimă, ca să putem face ceea-ce trebuia să facem.

Terminînd cu aceasta, grija noastră a luat altă direcțiune, direcțiunea de a

crea o soarte mai fericită parochului, care este și trebuie să fie sufletul parochiei, și rezultatul e îmbucurător, căci prin ajutorul lui Dumnezeu am ajuns la o însemnată îmbunătățire prin ridicarea caselor parohiale, a căror sfințire se va îndeplini astăzi; căci de aci încolo parochul își are cel puțin locuința sa, are unde să-și plece capul seu.

Astfel am lucrat noi împreună timp de 12 ani. Astfel m'am însuflețit eu prin voi și voi prin mine, iubiților mei parochieni. Cu multă bucurie și satisfacție sufletească îmi aduc aminte de modul cum ne îmbărbătam unii pe alții la muncă și jertfire. Baciule Simion parcă numai asta să o mai vîd făcută. Rîspunsul: da numai asta și apoi ne apucăm de alta. Baciule Culiță, să mai putem numai asta să o facem; — rîspunsul — o facem și asta și ne apucăm de alta. Dle Furdui, oare asta putem să o facem? Cum să nu o putem face? O facem și asta și ne apucăm și de alta.

Baciule Sirb Nicolae, dle Murășan, m'am socotit să facem și asta. Facem părinte și asta și ne apucăm și de alta. Dar' ar trebui să mă provoc la toți membrii acestei mici turme binecuvîntată de Dumnezeu, pentru-că toți și cei bogăți și cei săraci ați lucrat, obosit și jertfit, pentru-ca să ajungem la rezultatele aceste îmbucurătoare, pe care le vedem astăzi. Așa că a ajuns proverbial între noi zisa: Acum numai asta să o mai facem, apoi ne apucăm de alta.

Astfel ne am însuflețit noi unii prin alții în trecut și astfel să ne însuflețim și în viitor, și Dumnezeu ne va ajuta, ca tot înainte să mergem spre calea progresului. Și precum astăzi ne bucurăm cînd vedem cum a alergat tot ce avem noi mai bun în acest oraș, ca să se bucure și să prăsnuiască astăzi împreună cu noi, astfel ne vom bucura totdeauna de câte-ori le vom atrage atențiunea asupra noastră prin faptele noastre nobile și frumoase.

Și acum Preastimaților domni și doamne, și iubiților frați, permiteți-mi să-mi împlinesc o datorință și față de voi pentru-că ați ostenit astăzi aci la noi, ca să vă bucurați împreună cu noi și prin prezența voastră să contribuiți la aprecierea lucrărilor și la îmbărbătarea noastră. Bunul Dumnezeu să vă facă părtași de asemenea bucurii de care sînt cuprinși credincioșii acestei sfinte biserici în ziua de astăzi, că nu poate fi mai mare bucurie pentru un om decât atunci cînd vede rezultate dela cari atîrnă înaintarea neamului, națiunii din care face parte.

Apoi eară cătră tine mă îndrept, milostive Doamne, și te rog să iei sub scutul tîu cel sfînt națiunea noastră, poporul românesc, atît de mult cercat în trecut. Luminează-i mintea, încălzește-i inima spre biserică și școală, prin care s'au ridicat toate popoarele cele mari la cultură, bunăstare, mîrire și nume în lume, și ridică națiunea română la mărirea ce-i compete, și pururea să fie numele tîu cel sfînt lăudat și binecuvîntat de poporul românesc. Amin.

CRONICĂ.

Profesori pensionați. Cu ziua de 1 Septembrie au trecut la pensie veteranii profesori Ioan German și Nicolae Popescu dela gimnasiul gr-cat. din Blaj, după serviciu profesoral de 30 ani. Cu ocazia pensionării li-s'a conferit titlul de protopopi onorari.

Profesori noi la Blaj. Dr. Elie Dăian e numit profesor suplent la seminarul teologic, Emil Sabo profesor suplent la gimnasiu, ear' Teodor Vandor, fost prof. la școala de meseriași, e numit profesor la preparandie și la școala de fete în locul lui Dr. Ioan Rațiu, trecut la gimnasiu și numit totodată prefect la internatul de băieți.

Nou profesor la Brașov. La gimnasiul gr-or. din Brașov săptămăna trecută a fost ales profesor Marcu Jantea, cleric absolut și absolvent al facultății filosofice din Budapesta.

În memoria răposatului Dr. Nicolae Maier, fost protopresb. în Săliște, au dăruit fondului pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor meseriașilor români, administrat de »Reuniunea sodalilor români din Sibiu«: d-na Maria Dr. Maier 60 cor.; cumnatul decedatului, dl Victor Brote, silvicultor în Valea-rea (România) 30 cor. și soția sa d-na Dora Brote n. Dancăș 30 cor. În total 120 coroane.

Starea fondului 595 coroane 81 bani.

Dela Reuniunea sodalilor. La »fondul de acuire a unei case cu hală de vânzare« pentru »Reuniunea sodalilor români din Sibiu« au mai contribuit cu câte 20 bani următorii: Laurențiu Ciurbea, paroch, Sălciva-de-jos; Isaia Hențeș, paroch, Victoria Hențeș, preoteasă, Ocna-Sibiului; Genadie G. Boegovici, ieromonach, Budapesta; Demetriu Bogoevici, preot, Bania; Nicolae Bogoevici, primar, Bania; Dumitru Sêrbu, funcționar la »Transilvania«, Maria Sêrbu născ. Morariu, Maria Birlea n. Rotariu, Filip Gligor, econom, Maria Gligor n. Man, Iosif Goga, paroch, d-na Aurelia Goga n. Bratu, inv. (Rășinari); Valeriu Popovici, paroch, Ana Popovici n. Bêrz (Sibiul); Valeriu Millea, notar (Tilișca); Adolf Benigni, C. P., M. P., Traian Meșian, prot., Efrosina Meșian n. Tipeiu, Eugenia Meșian jună, Sora Meșian n. Comșa (Zerneck); Traian Meșian, inginer (Belgia); Sergiu Medean, protopr., Elena Medean n. Tipeiu, Virgilia Tipeiu jună, Ioan Tipeiu, protopres. emer., Hortensia Medean jună (Sebeșul-săsesc); Ioan Ghibu, prof. sem., Valeriu Ghibu, abiturient, Moise Lazar, as. cons., Vasile Gămulea, funct. »Albina«, v. d. Maria V. Gămulea, și Leontin Pușcariu, funct. la »Albina«.

Cununie. Aurelia Roșca și Vincențiu Orășan, teol. abs., își vor sêrba cununia lor Duminecă în 9 Septembrie n. 1900, în biserica gr-or. din Fizeș-Sânpetru.

† **Ilariu Negrillă.** Subsemnații cu inima înfrântă și plină de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților trista trecere din viață a neuitatului tată, frate, socru și moș: *Ilariu Negrillă*, fost pretor, născut în comuna Mărgineni, care astăzi la 5 ore seara în al 72-lea an al vieții, după un morb scurt și-a dat sufletul blând în mâinile creatorului. Rămășițele pământești ale defunctului, după sêvirșirea ceremoniilor funebrale conform ritului gr-cat. la locuința din strada Brașovului, Luni în 3 Septembrie st. n. la 3 ore după amiază, se vor transpune spre înmormântare în cimiterul gr-cat. din

loc. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată! *Făgăraș*, la 1 Septembrie 1900 st. n. Elena Belle născ. Negrillă, ca fiică, Elena Bunea, nepoată. Dănilă Negrillă, econom, frate, Alexandru Belle, protonotar comitatens, ca ginere.

† **Nicolae Aleman,** paroch gr-or. în *Topârcea*, a răposat Vineri, în etate de 66 ani. În mormântarea 'i-s'a făcut Duminecă. Il deplânge soția Elena n. Mașteiu, fiii Ioan, Nicolae, Iacob și Victor, și frații Iacob și Maria cās. Mutu.

† **Gavriil Buzura,** paroch gr-or. în *Poiana Blenchi*, a răposat Vineri, în etate de 67 ani. În mormântarea 'i-s'a făcut Duminecă. Il deplâng fiii Petru, Maria cās. Contiș, Ana cās. Oniga, Ioan și Dr. Gavriil Buzura, sora Ana v. d. Cupșia, și numeroase rudeni.

† **Paulina Botta.** Marți, în ziua de Sf. Mărie mai mulți credincioși din Arad peregrinaseră la mănăstirea din Bodrog. Între ei era și fiica economului Ilie Botta. În reîntoarcerea spre casă fetele luaseră loc toate într'o trăsură, vre-o treisprezece, petrecându-și cu cântări și glume. Pe drumul din pădurea Ceala (Arad) Paulina s'a aplecat să sărute pe o prietenă a sa. În momentul următor însă a căzut pe spate, sugrumată de marama ei proprie. Capetele maramei apucaseră la roată și sucite în jurul butucului au strîns legătura dela gâtul copilei. Strîngerea fusese așa de puternică, încât a rupt fetei vertebra grumazului și a julit pielea, încât îi țîșnea sângele din rana vertebrei.

Dăruiți. S'au făcut din partea creștinilor, cari au luat parte la Hramul sf. noastre biserici, care-l sêrbăm cu scumpătate în fiecare an la numita sêrbătoare: Adormirea Născătoarei de D-zeu. Mama noastră biserică condusă de on. comitet parochial a cumpărat un pământ bun, cu bani împrumutați dela banca »Timișana« și creștinii vèzând că are spese s'au îndurat după puțință și au dăruit spre acest scop următorii domni:

Stana Iarcov 4 cor.; Horeciu Nicolau, Treila Surdan și Iacob Steindler, câte 2 cor.; Dimitrie Coată, Iovu Giulvezan, Nicolae Coată, Floria Voicău, Floria V. Toaie, Floria V. Cărănianți, Iosif Secșan, Tosa Voicău, Stefan Iancovici, Almasi Mihaiu și I. Rerich, câte 1 cor.; Simion Voicău, Simion Surdan, Simion Birdian, Simion Vințian, Ghiga Nistor, Chenta Muri, Ioaș Bechira, Ilie Baia, Iana Coată, Iova Giulvezan, Tosa Moldovan, Nicolae Surdan, Smith Iacob, Streber Tomlich și Koos Mátyás, câte 40 bani; Petru Petrumăniatș 30 bani; Iovan Boruș, Stefan Vidu, Spasa Bugariu, George Baia, Tosa Voicău Nicu, Petru Moroică, Ilie Stoin, Vasilie Stoin, Nicolae Perin, Petru Bencecan, Arsa Cucu și Vörös Dezső, câte 20 bani; Trăilă Baia și Alexa Martinovici, câte 10 bani. Afară de bani au mai dăruit și grâu următorii domni: Ioan Surdan 40 oche; Nicolae Coată și Stefan Iancovici, câte 20 oche; Iovan Coată 15 oche; Ilie Baia și Moise Stoin, câte 10 oche de grâu.

Rog pe Atotputernicul Dumnezeu să dăruiască viață lungă și fericită acestor dăruiitori. — Pustiniș, 19 August 1900. *Tosa Voicău*, econom.

Subscripție de acții la »Oravițana«. »Oravițana, institut de credit și economii societate pe acții« în *Oravița* fixează pe 27 Octombrie a. c. terminul ultim pentru subscrieri la acțiile sale emisiunea II. cu preț de 132 cor., din cari 42 cor. se plătesc până la 27 Octombrie 1900, 45 cor. până la 27 Octombrie 1901 și 45 cor. până la 27 Octombrie 1902. Resultatul favorabil al subscripțiilor de până acuma, cari au întrecut cifra contemplată în art. I. al prospectului emis, a îndemnat direcțiunea institutului a se folosi de dispoziția art.

VII. spre a întregi capitalul social la 600.000 cor. și ridicarea fondurilor de rezervă la peste 200.000 cor.

Fundațiune Hossu. V. d. protopopeasă Maria Hossu a depus la consistorul din Blaj 3000 coroane ca fundațiune pentru biserica și parochul din Murș-Oșorheiu în amintirea soțului ei Vasilie Hossu, fost protopop în Murș-Oșorheiu.

Domnișoara Maria Cioban, fostă învățătoare de lucru de mână la școala de fete a »Asociațiunii« în Sibiu, și-a înaintat la comitetul »Asociațiunii« abdicarea dela postul avut. D-șoara Cioban e aleasă directoară la internatul școlii de fete din Arad.

Alegerea de învățător gr-or. rom. în Pustiniș (Oregfalu) s'a ținut pe la începutul lui August. Alegătorii s'au înțeles cu toții și au ales pe dl *Iovu Giulvezan* de naștere din Checia-română, care este calificat. Sperăm că va conduce corul înființat de fostul învățător T. Daul. — T. V.

Procesul ucigașului Bresci. În 29 Aug. s'a început înaintea curții cu jurați din Milano pertractarea procesului lui Bresci, ucigașul regelui Umberto. Imensă mulțime de public era adunată în fața palatului justiției, din care însă numai puțini au putut intra în sala de pertractare. Ucigașul a fost escortat din temniță în palat încă din preseară. La 10 ore s'a început pertractarea, pentru care au sosit la Milano numeroși străini, între ei 500 ziaristi. Apărător al ucigașului e avocatul Merlino. Înainte de începerea pertractării Merlino ceruse amănare, pe motiv că primind apărarea numai în momentul ultim, nu 'i-a fost cu puțință să studieze cauza. Tribunalul a respins cererea. Ucigașul a declarat că nu va răspunde la nici o întrebare, dar' totuși a răspuns.

Începându-se pertractarea, s'a dat cetire actului de acuză, apoi au fost ascultați: ucigașul și 16 martori. Bresci a recunoscut, că s'a eserciat în pușcare la țel, anume ca să țintească sigur asupra regelui, că a pușcat de trei-ori dela distanță de trei metri, și susține, că n'a avut complici. Fasiunile martorilor n'au spus nimic nou. La sfirșitul pertractării ucigașul a zis următoarele: »Osândă ce 'mi-o veți dicta, mă lasă indiferent. Apropiata revoluție mă va răsbuna«. Seara la 7 ore a fost enunțată sentința: *robie de galere pe viață, asprită prin carcer, perderea tuturor drepturilor civice și politice, și suportarea cheltuelilor procesului.*

O petrecere ardelenescă în București. Marți seara (ziua de Sf. Mărie) societatea »Culturala« a Românilor din Merchiaș (Transilvania) aflători în București a organizat un mare bal popular în sala *Dacia*. Sêrbarea, în urma activității și zelului ce au desfășurat dl *A. Crețu* președintele acestei societăți împreună cu membrii comitetului, a succedat peste așteptarea tuturor. A asistat un număr public și s'a petrecut foarte bine până în zori de zi. Incassările se urcă la 1000 lei. Scopul societății este ajutorarea elevilor lipsiți de mijloacele de învățătură și înființarea unei biblioteci populare în Merchiaș și alte comune românești din Transilvania.

Însurățeli. Luni au încheiat căsătorie în Timișoara însurățeli Carol Krätzer și v. d. Emilia Kubicska. Mirele e numaid 72 ani, ear' mireasa de 54.

Visitațiuni canonice. Înaltprea-sfinția Sa metropolitul *Meșian*, după-cum suntem informați, va face visitațiune canonică la *Sebeșul-săsesc* în 23 Septembrie n. și la *Poiana* (lângă Sibiu) în 30 Septembrie n.

Din Cetea. (lângă Teiuș) ne trimite dl inv. *Ioan Bota* următoarea rectificare: Referitor la știrea apărută în nr. 34 al «Foi Poporului» sub titlul «*Din Cetea*» răspund următoarele: Aserțiunea că «eu aș fi așezat în zile de Duminecă altoii în grădina unui Jidan» e o minciună, ceea-ce adevărește și următoarea *aderență*: Prin aceasta subsenatul conștientos adeverez cumcă învățătorul I. Bota de peste 18 ani de când e în Cetea n'a așezat nici-când altoii în grădina mea. Adeverez mai departe că dînsul nu intră cu anii în curtea mea; ba nici marfă nu cumpără din bolta mea. Despre ce adeverez. Cetea, în 3 Septembrie 1900. *Steinberger David*.

Adevărata stare a lucrului cu altoii ar fi: că eu la rugarea unei dame cinstite în o zi după prânz am mers și i-am oclat singurul măceș, ce-l avea la fereastră, cu 2-3 ochi de trandafir nobil: o simplă jucărie de 2-3 minute. Ce mai scandal și păcat am comis!

S'a zis mai departe că onoratei redacțiuni i-s'a comunicat despre mine lucruri nu tocmai potrivite cu chemarea unui învățător.

Ce vor mai fi și acelea?

Am lucrat doară contra intereselor neamului meu, făcându-mă vînzător de sânge? Au doară am lucrat cândva contra școlii și a bisericii noastre? Au doară am negles orele de învățămînt, sau în zile de Duminecă și sărbători n'am cercetat regulat biserica? Ori am fost osândit la temniță pentru crime?

Au doară m'am îmbătat prin cărcimile ordinare și prin tîrguri, precum presupusul ce cred că v'a informat?

Sau am bătut ferestrele și oamenii pe drum cu petri, ca acela?

Au doară ca învățător fără nici o clasă gimnasială, ci numai cu un an de pedagogie, n'am făcut destul prin publicarea celor vre-o 6-7 broșuri tipărite și vre-o 2-3 în perspectivă de a se tipări?

Ce timp vom ave în Septembrie? Profetiile lui *Falb* pentru luna Septembrie nu sînt tocmai îmbucurătoare; învățatul german ne pune în prospect tot ploaie și ploaie, rezervându-ne numai câteva zile de timp frumos. Cu excepția săptămînei ultime, întreagă luna va fi ploioasă, cu dese tempestăți și cu temperatură rece. Tempestăți vor fi deosebi în Germania, Franța și Austria.

Tăciunari în părțile Reghinului. În luna trecută Reghinul-săsesc a fost bătuit de mai multe incendii, cari după-cum indică unele scrisori anonime trimise căpitanului de poliție — se par a fi fost opera unor tăciunari scelerati. În scrisorile acelea scelerati amenințau că tot asemenea vor face și în Bistrița. În adevăr, puțin dela data acelor scrisori s'au și întemplat în Bistrița două casuri de incendiu: unul în 25 August și altul în 2 Septembrie, căzînd pradă flăcărilor patru case cu toate clădirile economice din jurul lor. În urma acestei năpaste poporația Bistritei a fost cuprinsă de temere generală, și mulți nici nu mai cutezau să doarmă decât cu luminările aprinse, ear' pompierii stăteau zi și noapte geta a pleca la stîns. Stăpâniți de această temere, locuitorii bistrîteni vîd tăciunari în fie-ce om, ale cărui umblete li-se par tainice. Astfel s'a întemplat, că Luni seara între orele 8-9 vîzînd locuitorii cum un om necunoscut trece pe la marginea orașului cu mișcări cam timide, au crezut că e tăciunarul, și înarmându-se cu furci de fer, cu săcuri și ciomege au alergat după el, încât dacă străinul nu sărea în apăși nu i-ar fi suc-

ces să se facă perdut în niște bercuri de trestie, sigur cădea jertfă furiei locuitorilor — și poate chiar nevinovat.

Epuraș scos din pîntecele mamei sale. Un vînzător din Bistrița pușcînd o epuroaică și belind'o a aflat în pîntecele ei un epuraș viu. Fiind cu vînzătorul și niște băieți, acestia au învălit epurașul într'o frunză de curcubetă (bostan) și l-au dus acasă. Îngrijit și nutrit cu lapte, epurașul — deși venit pe lume poate prea curînd și între împrejurări așa de neobișnuite — a rămas în vieață și se desvoaltă frumuseșel.

Urmările unei glume proaste. Sâmbătă seara își petreceau mai mulți inși în birtul comunei Nyárad. În firul petrecerii unul dintre ei, un anume Andreiu Kulcsár a agrăit pe Adam Palencar cu cuvintele: «Știi tu oare, Palencar Adame, că te înșeală nevasta?» Agrăitul s'a dus acasă și luînd din culină un topor a intrat în oadaie și și-a ucis soția și amîndoi copilașii, surprinși tustrei în somn. S'a re'n'tors apoi la cărcimă, a comandat vin și a închinat: «Dumnezeu să vă trăească pe toți. Și pe tine, Andreiu Kulcsár, soția mea nu mă mai înșeală! a murit...» Celorlalți li-a sărit îndată beția din cap, ear' Kulcsár, cel cu gluma, cuprins de groază abia a putut gîngăvi cuvintele: «Dar' eu numai am glumit, omule!» — Ucigașul e arestat.

La petrecerea din Șinca-vechă, aranjată la 12 August de tinerimea studiosă din Șinca-vechiă, s'au încassat în total 67 fl. 50 cr., s'au spesat 43 fl. și 32 cr. rămînînd în favorul școlii un venit curat de 24 fl. și 18 cr. v. a. Suprasolviri și oferte marinimoase am primit dela următorii P. T. domni: Iuliu Dombradi, pretor (Șercaia) 40 cr., Vitalyos Gyula, notar subst. (Șinca-veche) 2 fl. 50 cr., Francisc Schnell comerciant (Șercaia) 1 fl., George Herseni, student absolut (Herseni) 40 cr., Ioan Fetu, inv. (Comana inf.) 40 cr., Cornel Langa inv. (Veneția-infer) 40 cr., Ioan Gavrilă vice-notar (Herseni) 40 cr., Rózner Mihály, veterinar (Șercaia) 40 cr., Simsi Lazar, comerciant (Șinca-veche) 1 fl., Ioan Colan, meseriaș (Șinca-veche) 50 cr., Tămaș Pop, cancelist not. (Comana-inf.) 40 cr., Sabin Grădină, comerciant (Făgăraș) 40 cr., Dimitrie Bărbat pretor (Șercăița) 20 cr., George Bărbat, inv. pens. (Șercăița) 10 cr., Iosif Pop, meseriaș (Șinca-veche) 20 cr. Primească toți acesti marinimoși domni și pe calea aceasta sinceră mulțumită. *Șinca-veche*, la 24 August 1900. Pentru comitetul aranjator *Ioan Pop*, inv. dirig. cassar.

Constituirea Chioranei. Din Șomcuta-mare primim următoarele: În 30 l. c. Români din Chior am avut o mare bucurie, căci în aceasta zi s'a făcut un pas imosant întru ajungerea și împlinirea unei ferbinte și de mult simțită dorință a noastră, adecă înființarea proiectatului institut de bani «Chiorana» societate de acții. În scopul acesta s'a ținut adunarea constituantă a «Chioranei» la care au participat 30 acționari, reprezentînd mai bine de 900 din numărul de 1000 acții proiectate a se emite. Adunarea a fost presidată de dl George Pop de Băsești, care a deschis'o cu o vorbire prea frumoasă, plină de tact bărbătesc și entusiasm tineresc. După-ce dl Ioan Serb, prot. Șomecutei a salutat cu căldură pe cei adunați, s'a constatat apoi că capitalul social proiectat la 100.000 coroane prin subscriere și solvirea ratei prime, cum și a speselor de fondare — toate sînt asigurate, societatea s'a declarat constituită, primindu-se — cu puține modificări — proiectul de statute, prezentat în text românesc și maghiar de dl Nicolau Nilvan. Apoi s'au ales cu unanimitatea voturilor secrete: în direcțiune dd. George

Pop de Băsești, Andreiu Cosma, Ioan Sîrbu, Nicolau Nilvan, Ioan Nistor, Gavriil Barbul, Gavriil Dragoș, Isidor B. Hangea, Ioan Andreica și Teodor Blaga; ear' în comitetul de revisiune dd. Demetriu Suci, Dr. Vasiliu Gyurco, Ioan Gheție, Dr. Teofil Dragoș și Elia Pop.

După prânz s'a constituit direcțiunea, alegîndu-se: președinte George Pop de Băsești; v.-preș. Ioan Sîrbu; director executiv Nicolau Nilvan.

Tot atunci s'a constituit și comitetul de revisiune alegîndu-și preș. pe dl Demetriu Suci, dir. la banca «Sălăgeana». De oare-ce, în sensul legii comerciale, înregistrarea firmei numai după aceea se poate înainta tribunalului competent, dacă după fiecare acție vor fi solvite 30% din valoarea ei nominală, este dorit, ca fiecare din dd. acționari să trimită cu urgență cele 20% prescise în prospect, acum după adunarea constituantă, cel mult în 30 respective 60 zile, la banca «Silvania» în Șimlul-Silvaniei (Szilágyi-Somlyo).

Să grăbim cu solvirile, ca institutul cât mai curînd să-și poată începe activitatea. (t.)

Petrecerea de vară din Teaca, ținută la 26 August tocmai în preseara plecării miliției ce staționase acolo 9 zile în scopul manevrelor, a fost veselă petrecere, ceea-ce se vedea de acolo că toți oaspeții se aflau bine, deși părea inter-națională. A fost însă favorită de succes atât moral cât și mai vîrtos material, încât peste așteptare a dat un venit curat de 87 coroane 40 bani. Din care cauză — vin a înșira pe p. t. domni binevoitori a suprasolvi și anume: Dozsa Endre (Ida-mare), deputat cercului Teaca 8 cor. 40 bani; Dr. Eugen Bran (Teaca) 7 cor. 60 bani; I. Miclea (Orosfaia) 4 cor.; Papp Zoltán, protopretor în Teaca; Ioan Vescaru (Teaca); Ioan Rațiu (Filipișulmic), câte 2 cor. 40 bani; Gall Gyula, jud. r. (Teaca); Iacob Iános, adv. (Teaca); Farkas József (Teaca) câte 2 cor.; Clemente Raicu, protopop (Teaca); Basil Bratfălean (Osniția) câte 1 cor. 60 bani; Rusu Georgiu (Ida-mare) 1 cor. 40 bani; Ember József (Teaca) 1 cor. 60 bani; Mihail Moldovan, cur. bis. (Teaca) 60 bani; Teodor Bogdan (Bistrița); Dumitru Cioloca (Ercea); Simion Cioloca (Logij); Victor Chirilă, oficer (Bistrița); Georgiu Todoran (Monor); Bartolomeu Pop (Teaca); Emilian Sigmirean (Șoimuș); Octavian Manu (Milășel); Iulius Wagner, farmacist (Teaca); N. Zofal, farmacist (Teaca); Teodor Simon, prof. (Nășud); Szak-szai, jud. r. (Teaca); Junger, oficer; N. Adace (Monor); N. Schwemm (Teaca); Maria C. Popp (Sibiu), câte 40 bani; Iosif Gross (Teaca) și Mihailă Zavoian (Teaca), câte 20 bani.

Tuturor acestora li-se aduce și pe calea aceasta mulțumită din partea comitetului aranjator.

Arderea unui orfelinat. Duminecă după amiază s'a escat foc în orfelinatul din Nyiregyháza, cuprinzînd în flăcări întreg edificiul. Cu mare greutate au putut fi școși băieții și așezați pe la vecini. Edificiul orfelinatului a fost însă total distrus de foc.

Ciumă în Anglia. În Glasgow s'a importat de câteva zile ciumă prin un vapor venit din India. Până acum au fost internați în spital 13 bolnavi sușpecți, ear' 83 inși sînt sub supraveghiere medicală. Doi inși au murit de ciumă; cadavrele lor au fost arse. Luni a fost aflată moartă de ciumă o femeie tînără, în locuința sa din apropierea casei unde se constatase de prima-dată teribila boală. Trecătorilor părîndu-li-se suspectă duhoarea din jurul casei, au intrat înlăuntru și au aflat cadavrul femeii început a se descompune. Mama femeii zăcea leșinată jos lângă pat.

RIS.

Ungurul înțelept.

Un căraș Ungur de pe pustă a dus pe plată un finanț la Seghedin. După ce a ajuns în oraș, finanțul l-a oprit dinaintea unei case mari și a dispărut în lăuntru, fără ca să se mai reîntoarcă. Ungurul îl aștepta mai multă vreme cu răbdare. În sfârșit văzând că finanțul nu se mai ivește, se căiește la un domn, care trecea pe acolo.

— Ei dragul meu — îi zise acesta — finanțul de sigur te-a înșelat, căci curtea asta mai are o eșire în altă uliță, va fi dispărut pe acolo și d-ta nu îți mai vezi banii.

— Teremtette — răspuse cărașul fluierând a pagubă — dacă ștam, că nu mi plătește, îi ceream cu doi zloți mai mult decât cum ne-am tocmit.

POSTA REDACȚIUNII.

Abonentului 1337 în Toplița-rom.

Ai număr vechiu la foaie, și așa nu știm cine ești. Te rog comunică-ți numele, ca să-ți putem trimite ce ai comandat.

Dlui Adam M. în Rachitova. Foaia abonentului Adam Stan se espedează regulat. Nu poate fi altă pedecă decât numai la posta din Oravița. Căutați acolo.

Abonentului 4956-b. La biserică nu se poate căsători a doua-oară, numai dacă va fi despărțită și la biserică, ca până aci. — La o căsătorie nouă, tot cu acel bărbat, la biserică nu mai trebuie să se cunune, nefiind despărțită. — Spesele trebuie să le plătească cel-ce e osândit de judecătorie. În ori-ce cas țineți la biserică, căci fără de aceea nu este binecuvântarea lui Dumnezeu.

Pentru redacție și editură responsabil: Vasile C. Osvadă. Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

8 medalii de aur.
19 medalii de argint.

Fluidul lui

Marca șarpe.

Dovedit de mult timp ca mijloc bun cosmetic (frecare) pentru întărirea vinelor și mușchilor corpului omenesc.

Prețul:

1/2 flacon cor. 2.—

Veritabil numai cu marca de mai sus se capătă în toate farmaciile și drogueriile.

[32] 4—15

Deposit principal:

Farmacia cercuală, Korneuburg lângă Viena.

8 medalii de aur.
19 medalii de argint

Kwizda.

Fluidul turiștilor

Folosit cu succes la întărirea și recăștigarea forțelor după ture mai mari din partea turiștilor, bicicliștilor și calăreților.

Prețul:

1/2 flacon cor. 1.20.

Marca de text, eticheta și ambalajul scutite prin lege.

Marca de text, eticheta și ambalajul scutite prin lege.

MARGARETA MOLDOVAN.

Din tainele vieții.

29 de romane și schițe.

Prețul 2 cor., plus 10 bani porto.

Se poate procura de la

Librăria

W. Kraft.

A apărut!

Bine apreciată de întreagă presa noastră.

Magazin de fabrică de oroloage, juvele, tot felul de articole de aur și argint,

JULIUS ERÖS

Strada Cisnădiei nr. 3. Sibiu. Strada Cisnădiei nr. 3. (Edificiul „Transilvania“).

Fiecare obiect de aur sau de argint e examinat și probat din ofițiu și pe fiecare bucată se poate vedea exact proba oficioasă (marca oficioasă); eu garantez în scris pe doi ani pentru mersul bun al oroloagei mele. Toate comanda le efectueșo imediat, pe lângă rambursă sau trimitere antiolpativă a prețului, cu îngrijire.

Reparaturi de tot soiul se eșeută bine și conștiențios.

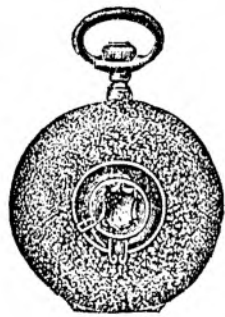
Nr. 1. Orologiu de argint remon-toir, pentru dame; 30 mm. diametru, cu capac de argint, calitate bună fl. 8.75, cu cerc de aur fl. 7.50, de oțel negru oxidat fl. 6.50.

Nr. 2. Orologiu anker-remon. de argint, 50 mm. diametru, cu capac dublu, toc guiloșat ori gravat, 3 capace de argint, 5 rubine, sorte tari, I. fină »Urania« 15 rubine, fl. 12.50.

Nr. 3. Orologiu cilindru-rem. de argint, 48 mm. diametru, cu placă de cifre în email albă ori colorată cu toartă ovală, arătător de secunde, construcție bună solidă, fl. 8.75.

Nr. 4. Orologiu cil.-rem. de argint, 48 mm. diametru, cu capac dublu, în toc gravat frumos, sorte tari, I. fabricat sin fl. 8.75.

Nr. 5. Orologiu anker-remon. de argint, 50 mm. diametru, capac dublu, 3 capace de argint, 15 rubine, cu cerc de aur, fabricat sin, din sorte mai tari fl. 11.50, cu construcție cil.-rem. fl. 9.50.

Nr. 6. Orologiu de dame, rem., de aur de 14 oarate, 30 mm. diametru, capac dublu, I. calitate, guiloșat ori gravat fl. 25.—, în toc de argint fl. 11.50.

Nr. 7. Orologiu cilindru-rem. de argint nou, 48 mm. diametru, luciu ori gravat, în formă ovală, arătător de secunde, cu placă de cifre albă, emailată, I. calitate, fl. 4.50, cu capac dublu fl. 5.80. Lanțuri de nikkel cu compas ori chei 30, 40, 50, 60 cr.

Prospecte bogat ilustrate gratis și franco. Spedări cu rambursă ori pe lângă trimiterea înainte a prețului.

[44] 41—52

Marce postale din toate țările în plată.

Handwritten signature: Krister Owa

Licitatie.

Se dau în arândă pe trei sau șese ani casele bisericești gr.-cat. din Călvaser (Hidegviz) u. p. Nagy-Selyk, cari sânt construite pentru birt, prăvălie etc. situată în mijlocul comunei. Comuna e curat românească cu peste 200 familii.

Licitatiunea se va ține în 10 Septembrie st. n. 1900.

Doritorii să se adreseze la

Oficiul parochial
din Călvaser.

[309] 2-2

Un băiat

din familie bună se primește numai decât ca **invătăcel** în prăvălia (băcănia) dlui **Daniil Radivojevits**, comerciant în Bozovicu. Băiatul va avea cost și quartir gratis.

[24] 1-1

Portretul

lui

Dr. Grigoriu Silași

lucrat după o fotografie, tipărit pe carton în mărime de 24×32 cm. îl trimite francat pentru 30 bani.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni.

Banca generală de asigurare „TRANSILVANIA”

—|| întemeiată la anul 1868 ||—
în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii),

asigurează în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de foc și exploziune

edificii de ori-ce fel, locuințe și clădiri economice, magazine de mărfuri, mașine agricole, mobile, vestimente și rufe, cară și vite de tot soiul. produse de câmp și de recoltă etc. etc.;

asupra vieții omului:

în toate combinațiunile conform tabelelor sale foarte variate. ca asigurări simple pe cazul de moarte, asigurări mixte cu termin, asigurări de copii, de zestre, rente vi gere, asigurări cu plățirea de două-ori a capitalului, și cu polițe libere de premii etc.

Asigurări populare fără ce-cetare medicală (sistem german).

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvire imediată.

Fonduri de rezervă și de garanție specială:

1,400.000 coroane,

plasate în scrisuri fonciare și în siguranțe pupilare.

Active cu finea anului 1899: 2 milioane 185 mii coroane.

Stocul asigurărilor:

Valori asigurate contra incendiului:
64 milioane coroane.

Capitale asigurate asupra vieții:
9 milioane coroane.

Dela întemeiere Institutul a solvit:

2.825 645 cor. 62 bani pentru daune de foc și 2,498.042 cor. 10 bani capitale asigurate pe viață,
total: 5,323.687 coroane 72 bani.

Oferte și ori-ce informațiuni se primesc prin Direcțiune în Sibiu, la agenturile principale în Arad, Brașov și Timișoara, la agendele generale din Cluj și Budapesta, precum și la reprezentanții speciali în toate comunele mai mari.

Prospecte și tipărituri gratuit și franco.

[43] 5-15

Direcțiunea în Sibiu,

str. Cisnădiei nr. 5, etajul I., curtea I.

Fabrică de casse.

Su' scrisul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panțerate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune cassa după înțelegere cu plățire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

— Instalare de lumînă Atycelen. —

Gustav Moess,

fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăoii-mare Nr. 8.

[8] 41-